

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterustopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Tudi odgovor!

(Dopis iz meščanskih krogov.)

Častniški zbor ljubljanske garnizije razpošiljal je te dni bogat program zabav, katere namerava prirediti v letošnji predpustni sezoni. V normalnih razmerah le vesel pojav živahnega in prijetnega družabnega občejanja med vojaštvom in civilom! A da se mora slovensko meščanstvo ljubljansko na tem mestu zahvaliti na tem vabilu, v tem tiči žalostni dokaz, da živimo v nenormalnih razmerah in časih.

Nespametno bi namreč bilo, ako bi se hotelo tajiti in prikrivati, da je vzbudil imenovani program v slovenskem meščanstvu ljubljanskem najmušnejši utis. In to zaradi tega, ker se imajo vršiti vse družabne priredbe častništva slovenske prestolice — in ta častni značaj priznali bodo beli Ljubljančani pač tudi merodajni vojaški krogi! — izključno v nemški kazini, kakor je to naš uradni list naglašal še s posebnim, čisto nepotrebnim aplombom. — To dejstvo mora smatrati slovensko meščanstvo za odgovor merodajnih vojaških krogov na vse — kar se je zgodilo v preteklem letu. In vsled tega moramo tudi kvitirati ta odgovor. To je namen teh vrstic.

Odgovor je jasen, bodimo torej jasni tudi mi. Clara pacta! V preteklem letu ni bilo vse, kakor bi bilo imelo biti med vojaštvom in civilom. Turnarska slavnost — oficirske tožbe — aféra B. — izzivajoče obnašanje 27. pešpolka — sami neveseli spomini. Neradi jih pogrevamo, toda to svedoča bo težko odrekala vojaška oblast ljubljanskemu meščanstvu, da je prehajala s finim taktom na dnevni red preko navedenih in drugih neprijetnih pojavov — propter bonum commune, v interesu socialne sloge. Na tem istem mestu smo opetovano branili prepotrebno slovo med voja-

štvom in meščanstvom ter pokazali prizadetim krogom tudi pot do sloge. Odgovor na ta naš nasvet je — korak nazaj. Pred dvema letoma je vojaštvo prvič oficijelno prestopilo prag slovenske družabne reprezentacije in slovensko meščanstvo je pozdravilo ta korak z odkritimi simpatijami, čeprav njegova udeležba ni bila tako ogromna, kakor bi bilo želeli. Z enim udarcem se pač ne da prebiti desetletni led, toda zrahlan je bil že močno! In sedaj uničujete brez povoda še ta vspeh, sedaj nas vabite zopet v nemški kazino, na nam, ogromni večini prebivalstva sovrážna politična in bojna tla; ravno sedaj, ko sedmi junij še ni in ne more biti pozabljen, niti vse to, kar mu je sledilo. Čemu ravno sedaj, ko se je slovensko meščanstvo ljubljansko posebno veselilo, da pozdravi prvokrat na lastnih tleh člana cesarske rodbine. Sedaj, ko je prvokrat avstrijski vojni minister javno proglasil važnost gojenja narodnega jezika tudi za vojaštvo, torej post hoc et propter hoc tudi opravičenost boja za ta jezik. Mari je potem krivo slovensko meščanstvo ljubljansko, ako termometer pada zopet pod ničlo in ako temu meščanstvu vzpričo vabilu v nemški kazino morajo siliti v spomin besede Heinove: „Und wenn du sprichst: ich liebe dich — so muss ich weinen bitterlich!“

Mari v Ljubljani res ni najti vsaj nevtralnih tal?

Obžalovanja vredna, a neizogibna, ker naravna posledica letošnjega oficirskega zabavnega programa je, da slovenski družbi žal ni mogoča udeležba; in mi upamo, da ga ne bo slovenskega meščana — in naj mu etiketa njegovega stanu in dostojanstva nalaga katerekoli obzire —, ki bi ne upošteval te posledice. To smo hoteli, to smo morali povedati, to veleval nam je naš narodni ponos. — Toda: qui bene distinguit, bene

docet! Zato je naša srčna želja ta, da ostani ta kriza brez trajnih in vsakih drugih posledic. Zlasti naj bo uverjen sleherni častnik, ki spoštuje našo narodnost, da so mu slej ko prej na stečaj odprta vrata vsakega slovenskega društva. Dobro došel!

V premišljevanje.

Že socialni pedagogi revolucijske dobe so naglašali, da je razvoj države in naroda v prvi vrsti odvisen od stopnje izobrazbe narodove. Take nazore razvija Condorcet, ki zahteva, da imajo tudi ženske iste pravice do izobrazbe kakor moške, ker ima žena ravno toliko inteligencije kakor mož. Enakih misli je Masuyer, in Lantthenas naravnost zahteva v svojem „Rapport sur l'organisation des élèves primaires“, da se uvedejo javna predavanja — pač prvi poskus „university extension“, s tem se strinjajo tudi Bancal, Ch. Duval in dr. In priznati moramo, da je ravno francoska revolucija v tem vprašanju v resnici revolucionarno vplivala na razvoj človeške kulture. Zahteva po občni izobrazbi se je razširila po vsem civiliziranem svetu — toda še le po dolgih 100 letih se je del onih zahtev uresničil. Elementarni šolski pouk je obližen; ljudstvo se zna podpisati, zna morda tudi še svoje dohodke zračunati, uradnih dopisov pa že ne razume. S tem se je po mislih nekaterikov popolnoma dovolj storilo v individualnem in socialnem oziru. Seveda so se ustanovile tuptam tudi obrtne nadaljevalne šole, in z veseljem se mora vsekako to pozdraviti; toda smatrati pa ne smemo tega morda kot izvire ljubezni in skrbni države za ljudstvo. V sedanji organizaciji so sicer omenjene šole nove, toda pravzaprav niso nič drugega nego nekaj ekvivalent za pravice, ki so jih imeli delavci v svojih prejšnjih društvih (Zünfte) in katere so izgubili.

Popolnoma v smislu francoske revolucije, ki je tudi zahtevala izobrazbo mase, je začela delovati v zadnjem času university extension. In Bergemann pravi o teh poskusih: „Die Volkserziehung soll dazu beitragen, die Kluft zwischen den Gebildeten und den Ungebildeten zu überbrücken, die vorhandenen schroffen Bildungsgegensätze aus der Welt zu schaffen und dadurch die drohende sociale Gefahr zu beseitigen.“ (Ueber Volkshochschulen.)

V nekaterih deželah in državah je to stremljenje po večji izobrazbi mase pač obrodilo lepe sadove; toda večinoma najde isto odpor v gotovih krogih, ki se boje vsake ljudske izobrazbe — ker vedo, da ravno prava izobrazba dovede ljudstvo do spoznanja, da se le v svobodi more razvijati človeška družba. Ti reakcionarni krogi, ki se v raznih državah kar najrazličneje nazivljejo, imajo le edini namen, ljudstvo izrabljati v svoje politične namene.

In ravno kranjska dežela je v tem oziru zelo oblagodarjena, kajti malo dežel je, kjer bi reakcionarci imeli toliko veljave in tolik vpliv kakor ravno pri nas. In to je edini in poglavitni vzrok rapidnega propadanja našega ljudstva, kajti pošena politična stranka se bo v prvi vrsti borila za prosveto, za naobrazbo ljudstva, ker le izobrazeno ljudstvo more samostojno misliti. Kdor pa najprvo zahteva za ljudstvo najširših političnih pravic — obenem pa ubija ljudsko šolo, ta je naveden političen hudodelec, kateremu se mora z vsemi močmi in vsemi sredstvi zoperstavljati, kajti za ugonobitev hudodelca pač ni treba izbirati sredstev.

Sicer se pri nas tudi ustanavljajo takozvana katoliška izobraževalna društva, toda ta društva niso nič drugega nego dobre šole za vzgojitev sužnjev klerikalne misli. Prava izobrazba ni enostranska — in naš kmet ne potrebuje katoliške izobrazbe, kajti katoliški in pobožen je še preveč — temuž

potrebuje strokovne izobrazbe, da bo mgel sč soma konkurirati na svetovnem trgu.

Priznati moramo žalostno dejstvo, da je naš kmet popolnoma bankeroten in da bo v doglednem času zapel boben in pel mrtvaško pesem našemu kmetovalstvu, in pred tem poginoma ne bodo rešile ne procesije, pa tudi ne blagoslovi. In to žalostno stanje ta tužna bodočnost se mora našemu kmetu brez pardona razkriti, povedati se mu mora, kam da jadra. Pokazati se mu mora oni ogromni dolg, ki mu teži ramena in katerega se niti ne zaveda, razjasniti se mu mora ono velikansko izgubo, s katero kmetuje — pokazati se mu pa mora tudi pot, po katerem dospo do boljših časov. Poiskati se mora v prvi vrsti vzrok propadanja našega kmetijstva — in ta je, ker naš kmet ne zna dobro in ceno pridelovati. In le tehniško izboljšanje pridelovanja more rešiti našega kmeta gotovega pogina. Za to je pa treba, da se naš kmet poučuje.

Vsi faktorji, ki v resnici ljubijo svojo domovino, katerim leži v resnici usoda našega kmeta in delavca na srecu, naj se združijo. Tega seveda ne moremo zahtevati od vseh naših voditeljev, kajti ti so pač tako angažirani v političnem boju, da bi na tem polju pač ne mogli uspešno delovati. Delavne sile naj se razdele. Če se ljudje, ki so bili dozdaj takorekč neaktivni, poprimejo tega dela, bodo pač lahko računali na uspehe in bo njihovo delovanje neprecenljivo. Bati se pa ne smemo nikakih trudov, tudi nikakih podtikanj — kajti eno je istinito, da prava izobrazba ne more stati v službi klerikalizma, ker klerikalizem je eo ipso največji nasprotnik prosvete ker mora biti, če hoče sploh obstajati. To je pokazala dunajska krščansko-socialna stranka, ki je v občinskem svetu odtegnila izobraževalnemu društvu vsako podporo. Združiti se morajo pri tem delovanju vsi, ki so

LISTEK.

Sulfurii Bibuli oratio clobasatoria sylvestrica.

Poslušatores najdražjissimi!
Sulfurius Bibulus vobis salutem!

Uvaževans, vos poslušatores najdražjissimos non esse Črevljaroštreleceanos, vulgo Susterschützceanos žlindrofilos, zatorejque vos nondum esse zadostniter romaniziranos nec latiniziranos — heu vos miseros! — uvaževans vsae to, non govorabo vobis jezikio edinozveličevalno latino, — sed — Bogus mihi odpustet! — jezikio vašo zaničevanissimo zaničevanjaquevrednissimo!

* * *
„Gospod, ti imaš besedo!“
Janez 6, 69.

Poslušatores najdražjissimi!
V svoji nepožlindrani nezagovednosti se dosihmal še niste povzpeli do edino moralnega stališča odnosno stališča: „Če te kdo vdari na desno lice, nastavi mu še levo; če ti krađe kdo iz desnega žepa, nastavi mu še levi!“ V tem se tuleče zrcali vaša urnebesna zaostalost pred ono zavedno in najzavrednejšo „oh-gromno večino slovenskega naroda“, v kateri grmi gromoviti oh ogromno večino dni, odkar se je zaprla uta, kjer

se je igrala pretresljiva žaloigra z okvedranimi, ešofrajočimi efekti: „Črevljaroštrelec & Co.“

Mehercle! Strašna je zaslepljenost vaša! Da nisem ponižen bacek, ešofiram se nad vami, kakor oni vedno lačni vaši šomaštri, ki so pred nedavnim časom v Ljubljani žlindro kuhali in položaj prežvekali. Položaj! Bi bilo ja dobro, da bi se marsikatega položilo in mu naobstrukcioniralo par prav izdatnih doklad tje, kamor je pred nedavnim padel v deželni zbornici neki veleodlični poslanec ogromne večine.

Toda sine ira et studio! Vzlie nizkotnosti vašega duševnega obzorja mislim, da mi bodeite pritrdili v tem slovesnem trenutku, ko ravno vleče 1903. leto zadnji špiček svojega suhega repa skozi vrata v večnost, da je istina, da leta pridejo in gredo kakor pri nas konzumi: komaj so tu, pa jih že več ni, akurat tako, kakor automobili, s katerimi imajo konzumi še to skupno, da za obema — smrdi!

Kadar leto pride, je tako, kakor poslanec pred volitvami: vse žepe polne obljub, podpor in zlatih nad. Kadar leto zgineva, podobno je poslanec po obštrukciji: vse žepe polne izgovorov, v roki niti enega knofa skoči urno skozi skrite zadnje duri, liki poslanca ogromne večine.

Potem pa še vprašate, kaj nam je to leto prineslo. Prineslo! Kaj nam naj prinese, ko je bilo samo tako, kakor grizasta mačka v postu.

Če pomečem svoje oči po vaših nežnih obrazih — ravno taki ste, kakor lani osorej! Eden je kufurst, drugi ima pa rudeč nos, režite se pa vsi, kakor trtna uš, ki si ga je glihkar en polič pod kapo zila! — Še vaših žena obrazi mi še vedno ugajajo! Nič se ne bojte! Ne grem v vaše zelničke! Nisem „zopet eden!“, niti predstojnik Marijine bratovščine!

Kaj nam je tedaj doneslo to leto? Tatovi so tako kradli, kakor lani, tako da še srake niso bile varne svojih repov! Seveda, ponoči je vsaka vrana črna. Ker smo že pri črnih tičih! V Čebih so tudi vjeli tacega črnega tiča, ki se za Drozga piše, lastnosti pa ima take kakor sraka. Je pa že naneslo tako — pota božje previdnosti so čudna — da je prišla tega tiča jus—tica in ga dela v foglovž, kamor drozgi in slični ptiči sploh spadajo. — Take so te črne tice, seveda ta-tice, ne pa po-tice, na katere je menda hodil k eni kuharici neki Hajfiš, (ali tako nekako) — ki je obenem imel opraviti s sakra—in pa s testa-mentom. Saj nič ne bom dejal! Že sveto pismo pravi v prvem pismu na Korinčane 9, 13.: „Ali ne veste, da naj tisti, ki oltarju služijo, tudi žive od

oltarja!“ Seveda, na oltarju kakor — pri kuharicah se daruje med živimi, toda kuharica ni oltar niti oltar kuharic! Sicer pa prehajam z gotovim cenurnalnim pogledom k epohalni novici, da je pri Schwentnerju ravnokar izšla nova „dobra kuharica!“ In tu zopet se je pokazala vsa paradiška nagota liberalizma! V svojih ostudnih listih jo vi — poslušatores liberalissimi — cinično ponujate, časnikarstvu ogromne večine pa je niste dali, da bi jo inseriralo. Lumpje! To ste liberalci, prav kakor stoj v sv. pismu, novi test. I. 5, 21.: „Vse pa pokusite; kar je dobro, ohranite!“ — Jaz pa pravim: „Svoji k svojim!“ „dobro kuharico“ na razpolago tistim, ki jih rabijo!

Skoro da sem s svojo govoranco že malo preveč „na klanec“; bi mi lahko „iz naših krajev“ malo preveč zapihali „čez plan“, češ, da naše „Amakonke“ tudi „ob zori“ nikdar ne postanejo „Magdalene“ in najsi so „Legijonarji“ v črni ali barvast uniformi. Ergo „en cahen in en rigel“ pred usta!

„Kdor govoriti kaj ne ve — on vreme hval“ al“ toži!“ „Pa začnimo pri Homeru!“ — Letos smo imeli v Avstriji zopet kebrovo leto! Kamor pogledaš, povsod Körbrovine, take neizcrpne množice, kakor je neizcrpen studenec pristne lurske vode! „Ganz frischée, ganz

echtée!“ Sosebno bogato kerbrovo leto smo imeli na Koroškem, tam kjer vse vre, kjer je še celo voda privrela v tacihi silnih množicah, da je nastala povodenj! Škoda, da ni bila lurska voda! — Seveda vre na Koroškem, toda tako še dolgo ne, kakor na Ogrskem, pa tudi tako strupenski papriciran ta krop ni, kakor so tisti ogrski gulyaši, ki hočejo, da bi jim mi svoje biko dali, oni bi nam pa svoje osle kazali! Bi jim že odstopili par bikov, saj, hvala Bogu, nekaj jih imamo v naši „ogromni večini“, toda od česa pa naj si potem krožijo naši „gospodje“ svoje trebuhone! — Zadnjič sem se že res vstrašil, ko je bila v Ljubljani tista sinoda, ko so morali vsi gospodje v Ljubljano. Tako črno je bilo, da je bilo prav istinito tema. Pa sem jo sekaj tje proti škofiji in nakrat bi skoro znak padel! Prav tisti strahopetni „ferslog“ me je lovil: zagledam pred seboj enega gospoda s tremi glavami! Berdja! Prav z macedonskim pogumom se približujem temu strašnemu „triglavu“. Pa kaj mislite, da je bil ta triglav?

Tik pred gospodom sta šla dva najdebelejša kranjska učitelja roko v roki — zato se je pa od zadej videlo, kakor da imajo gospod (ki so bili enako veliki in — diskretno povedano — najbolj suhi izmed vse sinode) — tri glave.

nasprotniki reakcionarne misli, če se tudi morda v nekaterih političnih momentih ne strinjajo.

Glavni naš namen je: ljudstvo privedi na oni pot, ki vede do rešitve. Izobraziti je treba ljudstvo! Tega dela se pa ne sme odlašati, kajti vsako odlašanje bi pospeševalo pogin našega ljudstva.

Apelujemo tudi na vse one, ki so nekdanje kot dijaki nosili v svojem sreču navdušenje — ki je pa polagoma zaspalo. Kajti žalostno dejstvo je, da naši dijaki, ki zapuste še polni navdušenosti visoke šole, pridejo domov in postanejo uradniki, ki gredo jutraj v pisarno, opoludne h kosilu, popoldne v kavarno, zvečer pa na pol litra cvička, če niso oženjeni — in pri drugem pol-litru se mu pojavijo še včasih zadnji spomini in zadnji izdihleži za narodov blagor navdušenega srca... toda tudi to izpuhti, človek odreveni in postane mrtev napram zunanjemu svetu.

Obračamo se pa tudi do naših učiteljev, ki bi tako postali v resnici ljudski učitelji; kajti učitelj pozna ljudstvo, pozna njegove razmere, njegove težnje in potrebe in najde tako prav lahko pot, ki vodi do njegovega srca. Toda tudi učitelj sam bo imel od tega kar največjo korist, kajti prisiljen bo, da se intenzivneje peča z vsemi panogami vede, katero bo skušal spraviti v ono obliko, v kateri bo dostopna ljudstvu. Ta nadaljna izobrazba učiteljeva bo tudi dobro uplivala na njegov glavni poklic: na poučevanje v šoli, kajti s tem bo natančneje proučil svojo učno stvarino in bo tudi spoznal zvezo s praktičnim življenjem. S tem delovanjem se bo pa tudi zboljšalo njegovo praktično stališče in prav dobro pravi Krüger: „auch dem Oberflächlichsten muss der Gedanke genommen werden, dass im Lehren von Einmaleins und ABC die Hauptwirkung der Lehrers beruhe. Dem Lehrer ist die Möglichkeit gegeben, durch seine Tätigkeit eine immer steigende Wertschätzung seiner Arbeit zu erzeugen. Und wird die Lehrarbeit einmal voll und ganz gewürdigt, so wird vom Volke selbst die Forderung ausgehen, daß für den Lehrer des Volkes die höchste Bildung gerade die beste sei, weil nur durch einen hochgebildeten Lehrer ein hochgebildetes Volk geschaffen werden kann.“ (Dr. Krüger: Die sozialen Aufgaben des Volksschullehrers.)

Ne smemo pa pri tem delati dolgih, navadno brezkončnih načrtov — temveč naredimo najprej poskus. Vzemimo kak trg ali kako vas na Kranjskem, ustanovimo ondi izobraževalno društvo in koncentrirajmo v tem društvu kar največ moči. In prav gotovo se nam ta poskus dobro posreči in društvo bo potem samoobsebi rodilo dobre sadove, kajti sosedji bodo spoznali in uvideli dobroto tega društva in ga posnemali in tako se bo dobra stvar sama razširjevala. Medtem naj bi se v popularno pisanih brošuricah, ki naj bi se prav ceno prodajale,

ljudstvu razlagalo dejansko stanje našega kmetijstva, se mu svetovala sredstva, ki bi mu pomagala iz žalostnih obstoječih razmer ter mu povedalo, da le izobrazba more od pomoči tem nedostatom. Ljudje bi začeli premišljevat in gotovo bi bili potem bolj dostopni besedi kot so danes. Naše čitalnice in bralna društva bi v tem oziru lahko mnogo napravila — odprla naj bi vrata tudi priprosti masi.

Pomagati si moramo sami, kajti čakati, da morda država reformira ljudsko izobrazbo, bi bilo nezmislno, kajti naša državna uprava je prej pripravljena nabaviti si novih topov, nego na Kranjskem ustanoviti le eno meščansko šolo, kajti, če bi se drugje protivil c. kr. okr. šolski nadzornik ustanovitvi za nas tako krvačo potrebnih meščanskih šol, kakor se godi pri nas, se bi mu že zdavnaj pomagalo s plavo polo — pri nas dobi tak človek še pohvalo in zaslužni križec.

Odlašati ne smemo! Vsakdo, ki čuti v sebi toliko moči, naj se odloči — ter se ne straši morebitnega truda in napora.

Pričakujemo, da naš glas ne bode ostal glas vpijočega v puščavi in da se bo vsaj ta ali oni začel gibati ter stvar premišljevat.

Torej na delo! Ruda.

Avstrijska delegacija.

Dunaj 15. januarja. Delegacija je pričela podrobno debato o vojnem ordinariju.

Drž. vojni minister vitez Pitreich je pojasnil krivo razumevanje njegovega eksepzija na Ogrskem. Rekel je, da mu niti v mislih ni bilo, se dotikati ogrskega državno-pravnega stališča in ogrskega državnega jezika. Znan je mu dolžnost skupnega ministra: varovati na eni strani državno-pravno in administrativno svobodo Ogrske in njenih dežel, na drugi strani pa skrbeti za življenske pogoje, varnost in obstoj monarhije. Nadalje je minister še odgovarjal del. Tollingerju in dr. Derschatti, na kar so bili sprejeti člani 1 do 17, ter se je seja prekinila.

V novi seji je nastopil del. Pergelt proti vojaškim koncesijam, ki so se dovolile Madjarom. Govornik se je skliceval na državni osnovni zakon, ki baje jasno določa, da ima le vladar vrhovno vodstvo in notranjo organizacijo v armadi. Ako se bodo madjarske zahteve uresničile, moralo se bo revidirati razmerje, v katerem prispeva Avstrija k skupni armadi. Govornik je pozdravljaj izjavo vojnega ministra o potrebi nemščine kot poveljnega in službenega jezika v celokupni armadi, obžaloval pa je, da bo v bodoče mogoče vojakom postati podčastnikom tudi brez znanja nemščine. Ravno tako zopet mu je ministarova izjava o polkovnem jeziku, kakor sploh jezikovno vprašanje v armadi.

Del. Stransky je zopet zagovarjal koristi obrtnikov, posebno čevljarstvih zadrug pri dobavi za armado.

Del. Tollinger je izjavil, da še ni zadovoljen z odgovorom vojnega ministra glede dvoboja.

Minister Pitreich je takoj odgovarjal obema govornikoma. Del. Stranskemu je ponovil, da se bodo vse jezikovne določbe v resnici izvedle. Nezanjanje nemščine ne more biti za vojaka absolutno nikak zadržek, da bi ne postal podčastnik. Pri podčastnikih, ki služijo čez obvezno dobo, se pa mora zahtevati znanje poveljnega in službenega jezika do gotove meje.

Govorili so še dr. Pergelt, Tollinger in grof Kottulinsky, ki so se bavili z vprašanjem o zlaganju armade po domađih producentih. Odgovarjal jim je sekijski načelnik baron Röckenzaun.

Končno je bil vojni ordinarij sprejet z vsemi resolucijami, ki so se stavile v pododseku glede zlaganja armade.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 15. januarja. Prva točka dnevnega reda je bila glasovanje o Frankovem predlogu glede volitve častnega sode v njegovi aferi Kršnji-Gaj. Predlog se je sprejel soglasno. Od poslancev stranke prava ni bil navzoč nobeden. Pliverić je imel na to zaključni govor o svojem predlogu. Polemiziral je ponajveč z dr. Frankom in konstatiral, da on ni nikdar rekel, da bo narodna stranka svoječasno spremenila nagodbo na boljše. Pliverićev predlog je bil sprejet, od opozicije je zanj glasoval tudi dr. Vrbanić.

Nato je posl. Rubetić utemeljeval svojo interpelacijo o prepovedi ljudskih shodov. Odgovoril mu je podban dr. Šumanovič, da mora vlada čuvati za mir in red ne samo pri skupščinah, ampak tudi pozneje. Kjer niso dana jamstva, da bi se ne motil mir in red, tam se skupščine ne morejo dovoliti.

Pri volitvi odbora ad hoc v Frankovi častni zadevi so bili soglasno voljeni: Francisci, grof Kulmer, St. Popović, dr. M. Starčević in dr. Vrbanić. Poslanci stranke prava se ne volitve niso udeležili. Prihodnja seja jutri.

Ogrski državni zbor.

Budapešta, 15. januarja. Zbornica je nadaljevala glavno debato o dovolitvi rekrutnega kontingenta. Posl. grof Apponyi je razpravljaj o dogodkih v avstrijski delegaciji ter je odločno protestiral proti sklepu glede vladarjevih vrhovnih pravic v armadi in proti absolutističnemu namenu tega sklepa, ki bi se rad raztegnil tudi na Ogrsko. Govornik je grajal nadalje nazore vojnega ministra v raznih ozirih. Posebno je pobijal izjavo o brez-

pogojni potrebi enotnega armadnega jezika. Med izjavami vojnega ministra in zahtevami ogrske liberalne stranke zija veliko nasprotje. Vendar govornik pozivlja opozicijo, naj se ne stavi z obstrukcijo na pot rednemu toku zakonodajstva. Svečano obeta, ako vlada ne izpolni obljub, ki jih ima v programu ter se reforme ne izvedejo v pravem duhu, najti bo govornika v prvih vrstah bojevnikov.

Odgovarjal je ministrski predsednik grof Tisza, ki je posebno konec Apponyijevega govora toplo pozdravljaj, češ, da spoštuje kritiko, ako ni prestroga. Glede izjave v avstrijski delegaciji o vladarjevem odločevanju v armadi, je rekel ministrski predsednik, da so za Ogrsko z državno-pravnega stališča brezpomembne, ker se glede tega vprašanja ogrsko državno pravo razločuje od avstrijskega. Govorila sta za ministrskim predsednikom posl. Bakonyi in Baranyi, nakar se je sprejel predlog ministrskega predsednika, da se podaljšajo seje za eno uro, dokler se obravnava vojna predloga.

Obnovljena ogrska obstrukcija.

Budapešta 15. januarja. Katoliška ljudska stranka je sklenila v nocojšnji seji, začeti znova obstrukcijo zoper rekrutno predlogo z vso odločnostjo.

Častniki in duhovniki na Srbskem.

Belgrad 15. januarja. Kateri stan ima pri nas večjo veljavo in priljubljenost, pokazala je skupščina. Dočim je sprejela paragraf tiskovnega zakona, s katerim se izreka strogo varstvo vojaštva pred napadi v časopisih, odklonila je paragraf, s katerim bi se tudi duhovnikom dalo tako varstvo.

Položaj v Macedoniji.

Solun, 15. januarja. Splošno sultanovo pomiloščenje se kaj čudno kaže. Turške oblasti se temveč z vsakim dnem huje maščujejo nad macedonskimi Bolgari zato, ker potuje Boris Sarafov po Evropi, ter kaže položaj v pravi luči ter prorokuje novo vstajo za spomlad. Gorje Bolgaru, ki se drzne stopiti v avstro-ogrski ali ruski konzulat. Ko stopi iz konzulata, ga takoj zgrabijo, izprašajo, preiščejo ter obdrže v zaporu, dokler ne zvedo vse podrobnosti o njem. Potnega lista Bolgaru ni mogoče dobiti niti za trgovska pota. Nedavno je od tu odpotoval v 350 km oddaljeno Zibevše ugledni trgovec Kekajov. Potoval je 15 dni, ker so ga imeli med potom zaprtega v Skoplju 7 dni, v Kivolsku 4 dni, v Koprivnici tri dni in v Gergeliju dva dni. Tako je svobodno gibanje po celi Macedoniji.

Nemška politika proti Poljakom obsojena.

Berolin, 15. jan. Pruski deželni zbor je svoječasno dovolil zvišanje plač pruskim uradnikom v Poznanju in v poljskih okrajih sploh;

v ta namen zahteva državni zbor nad pol milijona mark. Danes pa se je v proračunski komisiji ta točka črtala. Proti se glasovali namreč v dogovoru: centrum, svobododomiselna ljudska stranka in socialni demokrati vkljub vihar-nim ugovorom konservativcev in narodnih liberalcev. S tem se je javno obsodila protipoljska politika, kar se bo občutilo tudi na najvišjem mestu.

Japonsko-ruski konflikt.

Berolin, 15. januarja. Nek ugledni diplomat, ki je dlje časa živel na Japonskem, se je izjavil, da smatra položaj v vzhodni Aziji ugodnim, ker obe državi — Rusija in Japonska, odkrito zelita, da se mi ohrani. Sicer je res, da otežuje mlajroljubne namene japonske vlade šovinistiško in bojovito razpoloženje japonskega ljudstva. Dasi je pa japonskemu narodu dan po ustavi velik vpliv na tek zunanje politike, vendar je navzlic temu vpliv cesarjev v vseh zadevah odločilen. Mikado pa je vseskozi mlajroljuben in je odločen nasprot-nik vojne, v sled česar se ni bati da bi se razmere poostrele tako, da bi bila vojna neizogibna. Japonska ne zahteva, da bi se ji priznal protektorat v Koreji, takisto pa tudi ne more dovoliti, da bi se določil celi severni del Koreje kot nevtralni pas, kakor zahteva Rusija, ker bi se s tem Koreja dejansko že razdelila, v to pa Japonska, ki stoji na stališču popolne integritete Koreje, ne more nikdar dovoliti. To bo končno morala uvideti tudi Rusija in po tem uravnati svoje postopanje proti Japonski.

Tientsin, 15. januarja. Iz Niučvanga se brzojavlja, da je Rusija tamkajšnja garnizijo v zadnjih dneh pomnožila za 2000 mož. Sploh pa je Rusija v zadnjem času število svojega vojaštva v Mandžuriji zlasti ob morskimi obalami znatno povečala.

Suez, 15. januarja. Ruska križarka »Dimitrij Donskoj« s sedmimi torpedovkami se je vsidrala v pristanišču, da se preskrbi s premogom.

Port Said, 15. januarja. Bojni ladji »Nišin« in »Kasuga«, katere je japonska vlada kupila v Ženovi od Argentine, ste z največjo hitrostjo pluli tu mimo proti Suezu.

London, 15. januarja. V Koreji je položaj silno nevaren. Splošni upor je skoro neizogiben. Železniška proga v Šöulu je v veliki nevarnosti, da jo uporniki ne razdelnejo. Cesar je dal publicirati razglas, v katerem obžaluje, da bo morala država valed malomarnosti in slabosti ljudstva propasti. V cesarski palači vlada baje velik strah. Ruski poslanik je ponudil cesarju svojo palačo v pribežališče. Korejska armada je dobila nalog, da

 Dalje v prilogi.

Oh, to vam je bil strah, kakor takrat v Srbiji, junija meseca, ko so »uredili prestolonasledništvo«. Saj na prestolih se je letos sploh marsikaj spremenilo! Papež Leon XIII. je letos »los von Rom«, in drug mož je sedel na neomajno skalo. Nekdo drug pa ni šel sest na skalo, ampak na kamen, na svoj »Kamen«, ki ga ima nalašč zato nekje na Dolenjskem; je moral iti sest na kamen, zato, ker se je tam na pomlad preveč očofiral; seveda ta še ni prav svetnik, ampak le en čuden svetnik sploh! Lahko pa še postane pravi svetnik, zato, ker je, kakor pravijo, »praporščak« pri »Črevljarostrelih«, ki imajo na svojem praporu naslikanega sv. Duha v podobi goloba. Morda ima njih sv. duh aseku-in numerirane kosti, da se mu ne pripeti kaj tacega, kakor škofjeloškemu sv. duhu, ki ga je baje »mačka snidla«. Ta svetnik tedaj je baje postal »žrtev razmer« svojih velikanskih notranjih revolucij, ki so, če je res, bile vsaj tolike, kakršna je ona v tužni Macedoniji, kjer čaka vsacega (po zatrdilu neke g. predavateljice) »v gorah smrt s puško v roki!« — Toda pustimo te resne tužnosti! Tam doli poka vse, kakor v naši državi dualizem! Da je dualizem res

le ena »malaventura«, to se je najbolje pokazalo pri Lujzi in Gironu! Pa ne samo pri teh dveh! Le pogledjte malo po naših palačah na deželi! (Ne mislim tukaj novih šol!) Saj veste: Če sta si dva preveč v laseh, pa že hitro tretji vmes pride! Potem pa pravijo: »že zopet eden!«

Res, že zopet eno leto je šlo tje v tisto mlako večnosti, iz katere kvakajo le še redke preglasne žabe! In, da je denemo na tehniko, to leto, šinilo bi v zrak, kakor Črevljarostrelci, ako bi na njihovo tehniko položil žlindro. Sv. Jožef je v Egiptu razdelil leta v sedem suhih in sedem debelih krav! Jaz bi del to leto, ki ravnokar gaga v omenjeni mlakuži večnosti, med najbolj suhe krave. Tako mislim, da nisem falzifikoval bilance in vam govoril odločno in možato, kakor oni dan nekdo pred cesarjem! Možato pa malo zarobljeno — kakor kdo zna in more!

Kaj bi prihodnje leto? Ne vem! Kaj bi prerokovali! »Vi pojte rakom žvižgat — vremena vi preroki!« To vam rečem, kakor stoji v sv. pismu II. 2, 14: »Bratje, stojte tedaj trdno in držite se izročil, katerih ste se naučili bodisi po našem govorjenju, bodisi po našem listu!« — Amen. Šr.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Drugi del.

III.

V pritličju svoje hiše, tam, kjer je danes rotovška policijska stražnica, je imel Fran Damjan svojo trgovsko pisarno. V dopoldanskih urah je bilo tu zmirom živahno vrvenje, popoldne pa je bila ozka in temna pisarna zapuščena in je bilo tu tiho in mirno.

Dne 13. novembra leta 1809. popoldne je v Damjanovi pisarni sedela za gospodarjevo mizo mlada dama. Pred seboj je imela veliko trgovsko knjigo, v katero je vpisovala dolgo vrsto števil iz različnih drugih knjižic.

Sele ko se je v itak temni sobi začelo mračiti, je mlada dama odložila pero in zaprla knjigo. Potem pa je naslonila glavo v roke in se zatopila v svoje misli.

Nakrat se je zgenila. S ceste se je slišal velik šum. Šušalo se je piskanje in bobnanje in hitri koraki preejšnje množice. Mlada dama je vstala in stopila k oknu da vidi, kaj se zunaj godi. Množica se je bila

vstavila tik rotovža, okrog malega oddelka francoskega vojaštva. Kaj se je zopet zgodilo? Mlada dama ni bila radovedna. Ravnodušno je stala pri oknu. Njene velike sive oči so sicer zrle na zbrano ljudstvo, a njene misli so bile kdove kje. Sicer pa z okna ni bilo videti, kaj se je godilo pred rotovžem.

Zdaj je prihitel v sobo stari Damjanov hišnik skoro brezšapno.

— Gospodična, je zaklical, poj-dite vendar gledat! Francozi bodo sneli z rotovža cesarskega orla, gos-pod Kopitar pa stoji na stopnicah, maha s klobukom in kriči, kakor bi bil obseden.

— Kopitar? Torej so ga vendar izpustili iz ječe?

— Že sinoči! A slabo izgleda prav kakor bi bil bolan. In oči se mu tako čudno svetijo —

— Stopite h gospodu Kopitarju in ga prosite, naj pride malo sem.

Hišnik je zapustil pisarno in se pridružil množici, ki je bila med tem tako narasla, da je bil ves trg poln ljudi. Francozi so ta dan z vseh javnih poslopij odstranili avstrijske grbe in sedaj z rotovža sne

mali velikega črnega orla, ki je tam visel izza časa cesarja Karola VI. Na njegovo mesto so križema obesili dve francoski zastavi, na sredi med njima pa obesili ziatega orla — orla francoskega cesarstva.

Ko je bila ta prememba izvršena, je zadonelo francosko povelje — vojaštvo je prezentiralo s puškami, zapeli so bobni in vojaška zastava se je nagnila k tlom v pozdrav zlatemu orlu na rotovškem pročelju. Potem je vojaštvo odkorakalo pred škofijo, kjer se je bil nastanil pred dnevi došli generalni intendent d' Auchy, in vsa množica je drvila za njim, tako da je bil Mestni trg hipoma izprazen.

Mlada dama v Damjanovi pisarni je bila svoje lice naslonila na šipo. Niti je zapazila, da se je množica že razšla in da je nastalo na Mestnem trgu zopet tiho in mirno niti je slišala, da je nekdo trkal na pisarniška vrata.

— Kaj ni nikogar tu? je nekdo vprašal pri napol odprtih vratih.

Sele zdaj se je mlada dama zdramila iz svojih sanj. V pisarni je bilo že tako mračno, da ni mogla razložiti, kdo da je pri vratih. Vi-

ne sme intervenirati, ako bi se tuje vojaštvo spopadlo.

Moskva, 16. januarja. Rusko javno mnenje je bilo doslej glede dogodkov na daljnem vztoku popolnoma ravnodušno; rusko časopisje je vedno naglašalo, da mora Rusija kot miroljubna država seizogniti vsemu, kar bi moglo povzročiti vojno. To se je sedaj spremenilo. Ruskega časopisja se je sedaj polastila velika razburjenost in glasno se zahteva, da naj Rusija pokaže Japonski, da se s sabo ne da igrati. Tudi v ruskem narodu je jelo opasno vreti; polastila se ga je velika bojaželjnost. Ako bi carja in njegove vlade ne navdajala vseskozi miroljubna ideja in bi imelo glede japonskega konflikta odločevati javno mnenje in ljudstvo, bi se preje danes, kakor jutri napovedala vojna Japoniki.

Washington, 16. januarja. Japonska je v svojem odgovoru odklonila vse važnejše ruske predloge, japonski protipredlogi pa so taki, da so za Rusijo nesprejemljivi. Vsled tega vlada po zadridlu japonskega poslanika v vladnih krogih v Tokiju velik pesimizem o položaju.

Pariz, 15. januarja. Princ Louis Bonaparte se je izrazil, da je položaj silno nevaren. Vojna lahko izbruhne vsako uro in da se ni že pričela, se je zahvaliti samo preveliki miroljubnosti ruskega carja.

Dopisi.

Iz Ribnice in okolice. Neka podlasica se zaganja iz smradljivih „Slovenčevih“ predalov ter napada vse, kar ni po farovski volji. Mi pa hočemo dajati šilo za ognjilo, in posluževali se bomo primernega orožja in tem političnim hajdukom poštno nesea nategnili, da bodo cvilili kakor tepeni psi. Razkrinkati hočemo to goljufivo zalogo in če tudi od jezice popoka, čim prej tem bolje. Vsako nepošteno, hudobno in škodljivo dejanje ter hijen bomo primerno očrtali ter stem našemu zapeljanemu, a dobremu kmetu oči odpirali s tem delali bogoljubno delo. Ako ste tedaj pošteni, se nas ni treba bati in ako imate tudi maslo na glavi a ste mirni, bomo to veliko-dušno uvaževali. Brez milosti bomo pa nastopili proti tistim, ki nas izzivajo in ako pade krivda tudi na nedolžne, naj se vam razgrajajem zabvalijo. Ne z rokovnicami, ker teh sploh vredni niste, ampak brezobzirno bomo bičali vaše napake, ker sedaj ne velja več načelo „ne glej me, ampak poslušaj me“. Nedavno je govoril kaplan v cerkvi zbranim vernikom ter jih nagovarjal, naj se potegujejo za duhovne (Op. stavčeva: Kako neki!? Morda z vijami, kakor svetuje Jahlčev volilni oklice?) ako imajo še kaj prepičanja in zapiranja v nje; ako ne, naj jih pa iz zakristije izžene. Huda jim prede! Ze se boje za zakristijo, kjer jim nihče nič neče, nasprotno, mi jih hočemo le tam videti. Mi se vas nič ne bojimo, če imate še take pikantnosti na razpolago. To je vse bore malo proti vašemu maslu, katerega imate kar na ceste. Kdor ima toliko masla, naj ne hodi na sonce, da mu ne bode izpod cilindra teklo. Ako pa še to ne bode

delo je samo, da je tujec francoski oficir.

— Kaj želite?
— Gospoda Damjana iščem.
— Zdaj ga ni tu, a če hočete malo počakati, ga pokličem.
— Tujec je stopil v sobo in se približal oknu tako, da je svetloba s ceste padla nanj. Bil je visok mož z žarečimi očmi in zagorelega obraza. Ko je mlada dama pogledala v ta obraz, je skoro omahnila. Krčevito se je prijel za stol in ni mogla storiti nobenega koraka.

— Konrad! Ali je mogoče?
— Vime poznate? se je čudil tujec in potem nekoliko počasneje in negotovo dostavil: Pa ne da bi bili Vi — gospodična Mara?

Mlada dama je samo prikimila in mehanično položila svojo roko v roko Konradovo.

V tem hipu je prišel v sobo hišnik in prinesel luč. Postarni mož je kar ostrmel, ko je zagledal francoskega oficirja, ki je tako brezbrizno držal domačo gospodično za roko.

— Ne zamerite, je rekel slovenski in zvedavo in nesaupno ogledoval francoskega oficirja, gospoda Ko-

radostvo, potem ostane še edino sredstvo, in to je pasji bič. Torej naš konsorcijski, kateri se je osnoval na široki podlagi, ima nalogo, različnim poštnjakom na prste gledati in tudi komu drugemu. Pa tudi tiste polovičarje, kateri se boje nastopati, bomo med primerno oklestili, seveda „brez zamere“, kajti mi ne rabimo mož - polovičarjev, ampak mi rabimo cele, popolnoma cele moše in tudi zahtevamo, da tako nastopajo — kakor se spodobi možem, kateri se ne umikajo, ampak stojijo na svojem mestu kakor skala. Cenjeni gospod urednik! Prosimo Vas, da bodele naše „pšice“ v Vašem cenj. listu sprejemljivi ter jih naslovljali: „Pšice iz ribniške doline“. Za vzorec, kako nameravamo to izvrševati, da paraleliziramo ostudne napade in sumničjenja v škofskih listih na različne osebe, pošiljamo vam danes tole: § 1. Morda je klerikalcem znana lovška pikanterija, kdo je bil namreč tisti tukajšnji božji namestnik, kateri je v Novih selih gostilničarjevi dekli ponujal petak, pa ne da bi jo vpisal v Marijino družbo, ampak da . . . § 2. Kratka klerikalna pamet morda še pomni o gosp. spovedniku, ki je pijan pri lepi bolni grešnici zaspal. Predno ga pa je spanec prevladal, bil je zelo nadležen, da se ga je deklete komaj oddržalo; zbuditi si ga ni upalo, ker se je balo, da ne bi spet kam silil. § 3. Župnik Šalehar še vedno poboljšek pobira, akoravno imajo v Dolenji vasi kaplana. Da še celo tisto leto je pobiral, ko so kmetje radi povodnji dobili podporo od države. Kaj! Dobrotnik pa tak! § 4. Ribniško ženstvo, klerikalni oderuhi, poljubi tuintam, sedevanje na kolenih, zabarikadiranje hišnih vrat, vratolomni skok čez okno. Dva ljubeča v polutemi. Eskortiranje duhovna iz spalne sobe lepega dekleta. „Jaz sem Kaplan — vi ste kaplan!“ „Ne, jaz sem župnik“ — „pijana pa sva oba“. Ena noč nepoklicanega v zakonski postelji. Pa še in še! Tako npr: Naši čehmoštri, cerkvene klopi, strah nekoga, da mu ne bi ženske oči izpraskale. Stari spomenik na pokopališču. Farna in župna občina. Konec sija za vinotoč. Agitacija po šolskih otrocih. Drag pogreb kolegu. Kako je nekdo po predalih za denarjem stikal. Pelca ali Pildarjevca Lovjaka (tamožni revizor „Gosp. zveze“) Krivkin dolg. Pri Žoršku leta 1888. kupljena, pa še zdaj ne plačana obleka. — Za sedaj toliko, ob svojem času bomo pa specifičirali § 4 ter nadaljevali. Smodnika smo toliko nabrali, da lahko streljamo pol leta in še več. Uverjeni pa bodite vi maslarji, da vam bode žal vašega nepoštenega, nekrščanskega ravnanja in vedenja. Ker hočete boj, naj bo, ampak mi stojimo na braniku ter branimo svojo čast z vso silo. Od ljudi, kateri ne poznajo poštenja, si ne damo časti krasti, ko vas bode ljudstvo spoznalo, vam tudi splošna volilna pravica ne pomaga iz blata, v katero ste s svojo nestrpnostjo zavozili. Šusteršič, naš rojak se že opira na Marijine otroke. To je politika. To je vse kaj drugega kakor 2 kroon in ene hlače. Grede rakovo z 200 K na 2 K.

Motu proprio. Duhovniki imajo vedno na jeziku, da je treba revežem pomagati in jih varovati škode, in prav radi deklamujemo, da je delavec pritrgovati zaslužek eden naglavnih grehov. No, namestniki božji pač uče le lepe nanke, a da bi jih tudi sami izpolnjevali, to je seveda druga stvar. Ti gospodje so visoko vzvišeni nad vsako postavo in vsako moralo. In, če jim očitaš, da uče drugače, kakor delajo, bodo ti takoj jezuitsko odvrnili, da se verniki ne smejo ozirati na to, kar delajo, marveč samo na to, kar uče.

pitarja nisem mogel več dobiti. Ne vem, kam je šel. A — ne zamerite — tega Francoza pa jaz poznam — samo ne spominjam se, kje sem ga videl.

— Saj vas jaz tudi poznam, stari grešnik, se je zdaj oglašil francoski oficir, in še iz tistih časov, ko še niste imeli sivih las.

Hišnik je stal pred tujcem, kakor bi bil okamenel. Niti besedice ni mogel ziniti, samo debelo je gledal, kakor da bi se bil zgodil pred njim kak čudež. Šele čez nekaj trenotkov je prišel k sapi in rekel:

— Da me kak francoski oficir pozna, se ne čudim, ali da Francoz slovenski govori —

— Zdaj vidim, Janez, da ste res stari in neumni, mu je segel tujec v besedo. Torej, da bodele vedeli, kdo da sem, vam povem, da mi je ime Konrad Podobnik. Tega se vendar še nekoliko spominjate.

Možje je hišnik gledal Konrada; čez nekaj hipov je začel s predpasnikom počasi brisati roke in lice; je dobilo neki veseli izraz.

— Kaj pravite? Kdo ste? A Vi

Da je to stališče za nje zelo komodno, to je gotovo, dali pa je moralno in dobro, to je pa drugo vprašanje. Prav takšni so tudi naši domači farji; kjer jim kaže, se delajo krščanske, drugače pa brez vesti gazijo vsa krščanska načela. Kakor znano, imata dekan Kržišnik in kaplan Brajce pri našem konzumu glavno besedo. Pri konzumu je prevzel tukajšnji mizar Božič večje delo in sicer do gotovega roka. Ker mu je pa konzum dajal vedno še druga dela, ki niso bila zapopadana v kupni pogodbi, je mož uvidel, da prevzetega dela ne bo mogel izvršiti do določenega termina. Zato je šel k dekanu Kržišniku in ga prosil, da se mu naj rok podaljša. Kržišnik je, ko je vprašal še druge odbornike, v to privolil. Božič je bil sprva seveda s to obljubo zadovoljen, pozneje pa ga je le jelo skrbeti, ker ni imel ničesar pismenega v rokah. Šel je zopet k dekanu ter ga prosil, da se mu dá pismo potrdilo, da se mu rok podaljša. A dekan ni hotel o tem ničesar slišati in je rekel, da je treba v to sklicati posebno sejo, ki pa stane 20 K. Božič je bil pripravljen to svoto trpeti, na kar se je seja zares tudi sklicala. Toda odborniki s Kržišnikom, Brajcem in konzumskim poslovođjo Škerljem, ki je svoječasno prenašal na hrbtu podobno „z muziko“, na čelu, so prošnjo za podaljšanje roka kratkoma odklonili. Božič se je z delom zakasnil za 9 dni, da je imel 180 kron škodo. Prosil je, da bi se mu ti stroški povrnil, toda Kržišnik in drugovi so ga spodili. Božič je moral tožiti. Toda sodišče je bolj verjelo Kržišniku in njegovim pričam, kakor pa revnemu delavcu, in Božič je pravdo izgubil. Dekan Kržišnik in drugi konzumari pa triumfirajo, ker so oropali revnega delavca za pošteni zaslužek. Dobro vam tekilo, gospod dekan! Sicer pa, ali veste, kaj je pisano v katekizmu? In Vi hočete biti namestnik božji?!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. januarja.

— Papežev „Motu proprio“ in naši klerikalci. Sinoči smo torej priobčili papežev ukaz o katoliškem socialnem delovanju in o krščanski demokraciji. Takoimenovani katoliški slovenski listi, tisti listi, ki jih izdajajo in urejujejo duhovniki, tega papeževga ukaza še do danes niso priobčili v celoti. „Slovenec“ je prav po jezuitsko napravil iz papeževga ukaza majhen izpisek, izpustil pa vsetisto, kar kaže, da obsoja papež potožnje slovenskih duhovnikov. „Slovenec“ je imel dolžnost, da priobči papežev ukaz v celoti; ne da bi kaj dodal in ne da bi kaj odstrigel, a te dolžnosti neče izpolniti. To ne kaže samo, da ima slabo vest, marveč kaže tudi, da se ti duhovniki nečejo ukloniti temu ukazu in da nečejo biti pokorni svojemu papežu. Iz tega istega nemena so tudi pisali, da papežev ukaz ne velja za Slovence, nego samo za Italijane. Celotako predzani so bili, da so falsificirali telegram iz Rima, češ, »Osservatore Romano« pravi, da velja »Motu proprio« samo za Italijo. Sam ljubljanski prošt dr. Kulavio je te dni nevedne duhovnike postavil na laž in oficijalno izjavil in

pripoznal, da velja ta papežev ukaz tudi za Slovence. In škof ni ugovarjal prbštu in s tem pokazal, da je istega mnenja. — „Slovenec“ in „Domoljub“ pa vendar ni prisilil, da bi bila priobčila papežev ukaz, čeprav je papež zagrozil z interdiktom tistim katoliškim listom, ki njegovega povelja ne priobčijo. Sicer so nekateri deli papeževga ukaza res namenjeni samo za Italijo, ali v teh delih je papež tudi izrečno povedal, da se tičejo samo Italije, iz česar pa tudi izhaja, da imajo vsi drugi deli splošen pomen. Vzemimo na primer 13. točko papeževga ukaza. Prvi del te točke ima splošen pomen. Tam je rečeno: »Razven tega se ne sme krščanska demokracija nikoli vmešavati v politiko, nikoli ne sme služiti strankam v politične svrhe; ni to njeno polje, marveč mora biti dobrodelna akcija v prid ljudstva, ustanovljena na naravnih pravicah in na predpisih Evangelij«. Drugi del te točke pa se nanaša samo na Italijo, kar je tudi pčesbe povedano. Ta del pravi: »Krščanski demokracije v Italiji se morajo popolnoma vzdržati udeležanja kakršnekoli politične akcije, ki je v sedanjih okoliščinah radi visokih vzrokov prepovedana vsakemu katoliku«. — »Slovenec“ je torej nesramno sleparil, ko je trdil, da papežev ukaz ne velja za Slovence, nego le za Italijo. Da je smel kaj takega storiti, to nas je presenetilo. Za danes vprašamo samo: Kdo daje »Slovencu« potuho? — O vsebini papeževga ukaza bi se delo marsikaj povedati, a zdi se nam, da to ni potrebno, saj pozna vsakdo vodilna načela naše stranke in torej vsakdo sam spozna naše stališče glede papeževga ukaza. Priobčili smo papežev ukaz, da bo vsakdo vedel, česa po papeževem povelju ne smejo uganjati katoliški duhovniki in katoliški časopisi. Iz papeževga povelja je razvideti, kako bi morali postopati katoliški duhovniki in njih listi in kadar bodo grešili proti temu, jih bomo na to opozorili in skrbeli, da izve za to tudi papež. Smradu iz pekla mora biti konec.

— „Domoljub“ in belokranjska železnica. Le redko kdaj se pečemo z »Domoljubom«, kojega slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo izdajajo naši klerikalci. Da poganja v tem lističu klerikalna zbitost najtemnejše cvetove, ni treba posebej omenjati. Kakor na osatu ne poganjajo vijolice, tako na »Domoljubu« ne poganja pamet! Kje je tudi vzeti, ko pše listič tisto za bito, ošabno a puhleglavo kaplarje, ki je pravi tip dandanašnje, mlajše duhovščine. Posebej za Belokrajino izbral si je »Domoljub« nekoga so delavčka, kojega pri najboljši volji ne moremo drugače imenovati, nego tonzurirano osle. Kar to osle skupaj sčencari, to je že kondenzirana ne-

umnost. O železnici piše na primer takole: »Železnico moramo mi Belokranjci spraviti od naših vrlih katoliško-narodnih poslancev. Naši poslanci bi jo bili že dobili, da niso gž ministri tako trdi! No pa jih bodo že omečili! Le zaupajmo!« Tako se norčuje to nevedno farč s pčštenih Belokrajincev! In vrli katoliško-narodni poslanci, ki ministre meče, so tudi nekaj posebnega. Le težko je človeku, da se ne joka nad takimi prismeclarijami!

— Katoliška obstrukcija žre naprej. Vas Sušje z nekaterimi drugimi vasmi gradi ravno sedaj svoj vodovod. Delo se je od strani občine oddalo v nadi, da se pravočasno nakaže znatna deželna podpora. Od te podpore pa je deželni zbor odobril samo prvi obrok v znesku 5000 kron in sicer leta 1900. Sedaj pa prihaja Sušje s ponižno prošnjo, da naj bi se že zapadli zaslužek podjetnikov izplačal iz deželne podpore. Ti prošnji deželni odbor ni mogel ustreči ter je nakazal samo zgoraj omenjeni znesek, češ, da radi obstrukcije drugače postopati ne more. Za ostanek bodo morali Sušnjani toliko časa čakati, dokler ne poneha katoliška obstrukcija. Šusteršič, ta slavni ribniški rojak, pa govori, da bode obstrukcija trajala 20 let! Sušnjanom svetujemo, naj si kupijo troje klopi, na nje naj pa polože svoje poslance Šusteršiča, Jakliča in Pakiča, ter naj jih dejansko uče šteti do petindvajset ali pa še višje!

— Dr. Šusteršič odvrata od sebe krivdo za ustanovitve konsumnih društev v Ribnici in Dolenji vasi od duhovnov in »Gospodarske zveze« ter piše v »Slovencu«: »Vsi udeleženci dobro vedo, kdo je to društvo (ribniški konsum) ustanovil, ki pa ni »klerikalec« in še manj duhovnik in ki se za to društvo po srečni ustanovitvi ni čisto nič brigal. Dr. Tavčar, pojdite v Ribnico povpraševati, pa bodele vse natančno izvedeli!« Tudi »Slovenec« je že preje pisal o tem. Javna tajnost je da »Slovenec« in Šusteršič zvrata krivdo na g. notarja Gruntarja, ki se pa ravno tako odločno brani očetstva za mrtvo rojeno dete. Mi nimamo nikakega povoda braniti g. notarja, ako je tudi sokrivec, naj »neklerikalec« sam poravna to zadevo s klerikalci. Sicer sta se pa konsuma v Ribnici in Dolenji vasi ustanovili že leta 1898. ozir. 1899., dr. Šusteršič pa je, kakor sam pravi, predsedstvo »Gospodarske zveze« odložil julija 1902., ko je v konsumih že zelo škripalo in je izprevidel, da je gospodarska organizacija zavožena. Njegov dolgi nos precej daleč voha naprej. Dr. Šusteršič naj povpraša [svojega tovariša dr. Kreka in bivšega svojega uradnika Pelca, kdo je glavno vlogo igral pri ustanovitvi, in prejšnja kaplana Brešarja in Žužeka, katera sta v cerkvi, na leci in v spovednici, in zunaj cerkve lovila člane in jih podila v zadruge, vse to iz krščanske ljubezni do trgovca in zgolj skrbi za uboge kmeta. Delovanje kaplanov je prav lepo označil kmet z besedami: Kaplan je

Andrej Kopitar na drugem koncu mize dajal duška svojim čutilom.

— Celih šest mesecev so me imeli zaprtega. Ne enkrat nisem bil zaslisan. Moj obraz je zapisal vseh izostalih obedov in večerij. Še lakote bi bil lahko umrl, če bi prijatelji ne bili za me skrbeli. Če sem zahteval naj se me izpusti, je pa ječar rekel: Ne smem, dokler nimam pismenega povelja. Šele generalni intendant d'Auchy je odredil, da so me sinoči izpustili.

V kuhinji je pa imel stari Janez prvo besedo in z veliko važnostjo pripovedoval poslom, kar se je bilo ta dan zgodilo.

— Prav za roko jo je držal našo gospodično, je razlagal Janez. Prav kakor ženin svojo nevesto. In gospodična se je držala strmežljivo in je gledala v tla. Bog ve, kaj je pri Francozih? Nemara še kak general. In prijazen Vam je! Bog mi je priča, da me je res imenoval starega grešnika.

In kakor bi hotel pokazati, da resnično zasluži to imenovanje, je popadel zlo kuharico Metko in jo krepko poljubil.

Gospod Damjan jo je bil pripeljal, da bi praznovala osvobodjenje Andreja Kopitarja, a nihče ni slutil, da se je ta dan po dvanajstletni odsotnosti povrnil v domovino Konrad Podobnik.

V Damjanovi hiši že dolgo ni bilo tako srečnega in veselega polčera. Janez je moral res sklicati pol Ljubljane in vse se je radovalo Konradove vrnitve in Kopitarjevega osvobojenja.

Seveda sta morala oba pripovedovati o svojih doživljajih. Konrad je bil potem, ko je pobegnil iz Ljubljane, dovršil v Milano svoje študije. Vzlic vsem prošnjam na vlado in na cesarja Franca se mu ni dovolilo, da bi se povrnil v Ljubljano. Ko se je to leto začela vojna, je prestovoljno vstopil v francosko armado. Sprejeli so ga radi, ker so potrebovali inženjerjev. Udeležil se je bitke pri Wagramu, a čim je bil sklenjen mir, je izprosil, naj se ga pošlje v Ljubljano, da vidi še enkrat svojega, že dolgo časa bolnega očeta in znanca in prijatelja.

Medtem, ko je Konrad na kratko poročal o svojih doživljajih, pa je

da ste Konrad? Pa Podobnikov Konrad?

Zdaj pa je stari mož storil dva hitra koraka in ponudivši tujcu roko veselo vzkliknil:

— O, če ste res Podobnikov Konrad — Bog Vam daj dobro, tako sem Vas vesel, kakor da bi bili moj sin.

— Res sem Podobnikov Konrad, res! Zdaj pa mi Vi povejte, stari Janez, če je ta gospodična, ki ne izpregovori nobene besede, res gospodična Mara, ali če se meni blede.

— Lej ga, se je čudil hišnik. Kdo pa naj bo! Da, da, to je gospodična Damjanova, tista, ki ima največ snubcev v Ljubljani, pa nobenega ne mara, tista —

— Janez — je nejevoljno zaklical Mara.

— Ne zamerite, gospodična, se je smejal hišnik, a danes sem tako vesel, da moram katero povedati. A zdaj grem iskat gospoda. Pol Ljubljane bom sklical —

— Janezu ni bilo treba iti, ker zdaj je v sobo stopila velika družba.

nas grabil kar na cesti, ženske pa tudi na peči!

— Obstrukcija klerikalnih dež. poslancev, druga trtna uš naših vinogradov. Poslednje zasedanje dež. zbora je bilo za kmetovalce jako poučljivo, ker se je pri tem pokazalo, kako vlogo igrajo naši klerikalci. Pred vsem se je pričakovalo, da pridejo na dan z dobro preudarnim programom o delovanju za tako hiračo kmetijsko gospodarstvo v deželi. Saj so vendar ob volitvah toliko obljubovali prav na to stran. Obljuba pa dela dolg, in dolg treba vrniti z obrestmi. Ali kaj je prišlo. Poglejmo jih sedaj na delu! Vsi udani v voljo božjo in pa ponižni kakor pudelčki pred dr. Šusteršičem so s svojo brezvestno obstrukcijo preprečili, da dež. zbor v naslednjem zasedanju ni mogel v prilog kmetu sploh nič koristnega skleniti. Nedelavnost dež. zbora bo občutil največ naš kmet in to osobito oni v vinogradnih krajih, ker je le-ta največ navezan na dež. zbor. Znano je, da je v poslednjih dvajsetih letih trtna uš uničila skoro vse nasade v naših vinogradih. Vinogradnik je bil potisnjen v največjo bedo in sam ni vedel, kako si pomagati. V tem obupnem stanju sta mu priskočili na pomoč država in dežela s tem, da sta mu v svrhu obnovljenja vinogradov dovoljevali brezobrestna posojila in še druge podpore. Le temu se ima naš vinogradnik zahvaliti, da je zopet vsaj del svojih vinogradov obnovil. To leto in mogoče še nekaj let se pa vsled klerikalne obstrukcije ne bodo več delila vinogradnikom brezobrestna posojila. Istotako ne bodo mogle dosedaj z deželnim in državnim prispevkom subvencionirane kmetijske podružnice oddajati toliko cepljenk in po tako nizkih cenah kakor dosedaj po 10—20 vin., ker letos poteče pogodba vsakoletne deželne podpore 10.000 K, ki se vsled obstrukcije klerikalnih dež. poslancev ne more obnoviti. — Po Dolenjskem in Vipavskem je še dosti po trtni uši uničenih vinogradov, katere bi kmetje radi obnovili, kar bi se gotovo zgodilo, ako bi se jim v svrhu pokritja stroškov dovolila brezobrestna posojila. Kakor že povedano, se letos in tudi mogoče še nekaj let sploh ne bodo delila niti brezobrestna posojila niti druge podpore ubogim kranjskim vinogradnikom. — Vsled klerikalne obstrukcije — nagajivosti dr. Šusteršiča in njegovih pudelčkov, se prične za našega vinogradnika doba sedmih suhih let. Našega vinogradnika so klerikalni poslanci znatno oškodovali — oni so s svojim postopanjem postali naših vinogradov trtna uš št. 2. Prej toliko obljub od strani klerikalcev, sedaj pa taka prevara. Da, ravno v poslednjem deželnozbornem zasedanju so pokazali klerikalci, da so oni protiljudski zastopniki, da, pravi lajnjivci in sleparji ljudstva po poklicu. Mesto, da bi se v dež. zboru zavzeli za bedo našega kmetijskega ljudstva, trtili so raje čas z brezpotrebniimi in brezpomembnimi nujnimi predlogi. In za tako prazno delo jim je moral šteti tisočake ubogi izsesani, po filoksari in ujmi izžeti kmet. Ali je to bogoljubno, pravično delo? Maščevanje do neba kličejo tisti, za ničvredno delo prejemani tisočaki iz kmetске roke, polne trdih žuljev. Toda „katoliški“ možje se za take reči ne brigajo. Kmet, molči, moli, pa plačaj, in če imaš prav stradati s svojo družinico vred! Klerikalcem je le za lastni žep. Da je le njihov žep poln, pa je dobro. Volilci, ki ste volili klerikalne poslance, sedaj lahko sprevidite, kaj ste volili!

— Ali bi kranjskim kmetovalcem kaj koristilo, ako se pri sedanjih razmerah pomnoži število kmetских deželnozbornih mandatov za kranjski dež. zbor. Splošno je znano, da klerikalci, oziroma njihovi voditelji ne dopuste, da bi si naš kmet sam izbral poslance. To nam dokazujejo poslednje deželnozborne volitve. Izmed vseh 16 kmetских dež. poslancev izbralo je kmetско ljudstvo le enega, vipavsko-idijskega, vse druge mu je izbral dr. Šusteršič sporazumno s kranjsko duhovščino. Kmet je moral voliti od dr. Šusteršiča in duhovščine izbrane kandidate, ker se ga je plašilo, da bo vržen v peklenko brezdnjo, kjer je jok

in škripanje z zobmi, kdor ne voli „katoliških mož“. Ako pa kmet sam ne sme izbirati svojih poslancev in jih po svoji prosti volji voliti, potem je pač vseeno ali volijo kmetске občine 16 ali pa še enkrat toliko poslancev. Ako se kmetu pripusti, da bode on po svoji prosti volji volil poslance, potem bode naša stranka prva, katere bode na to delovala, da se število kmetских deželnozbornih mandatov na Kranjskem pomnoži. Ako bode kmet po svoji prosti volji volil svoje poslance, potem je šele zagotovljeno, da bodo v kmetских občinah izvoljeni poslanci v resnici zastopali kmetске koristi in ne bodo v škodo našemu kmetu delovali kot ponižni pudelčki dr. Šusteršiča.

— Tako zboljšujejo plače. Iz učiteljskih krogov se nam piše: Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« v torko notico, ki presega že vse meje dostojnosti. Tako perfidno in nesramno more lagati le klerikalci. Ne pride nam na misel puliti se s tako propalico, ker smatramo to pod svojo častjo. Pečamo se s »Slovencem« notico le radi tega, da bode svet zopet enkrat videl, kako so ti ljudje, iz katerih vrst se rekrutirajo oni »poštenjaki«, proti katerim mora nastopati sodnija, da legitimnim dedičem otme dedščino iz nesramnih krempljev. Ljubljansko učiteljstvo je sklenilo pokloniti g. Ganglu kot spomin majhno darilce. Povabilo je somišljenike, da naj vsak po svoji volji daruje, kolikor hoče, da se kupi dar. Izrecno je bilo v okrožnici navedeno, da se nikogar ne sili. Zavedno učiteljstvo je radi volje obljubilo primerne zneske z malo izjemami. In nihče (izvzemši darovalcev) ne bi bil vedel, kdo je kaj dal in kdo ni dal, ko bi se ne bila našla plemenita duša, ki ni imela nujnejšega opravka, kakor hitro poročati »Slovencu« o tem popolno privatnem činu ljubljanskega učiteljstva. Ako misli, da bode mo njega vprašali, kaj smemo ali ne smemo, se grozno moti. Potrdil nam je s svojim dejanjem to, kar smo dlje časa sumili, da je brezčasten ogleduh, ki prisluškava pri svojih kolegih, da poroča — če se poslužimo tona dr. Šusteršiča — ljubljanski klerikalni sodrgi. Popolno zlagano je, kar citira o učiteljih, ki niso ničesar dali, ker na šoli, na kateri je krožila pola, so le trije odrekli svoje sodelovanje. Res ne dobivamo »daril med živimi«, katere bi branili z dvomljivimi prisegami, a toliko pa že še imamo, da kupimo g. Ganglu majhen spomin, ki naj mu priča o naši veliki ljubezni in hvalečnosti do njega. Seveda »Slovenca« bode v oči naša solidarnost in želi, da bi naredili z g. Ganglom tako, kakor je naredil oni kapelan na Koroškem, ki je pri maši svojemu župniku priliz v vino strupa. Če so klerikalne šolske sestre tako nesramne, da tudi pri liberalnih učiteljih beračijo podpore, mislimo, da smemo pač učitelji prosto razpolagati s svojim krvavo zasluženim denarjem.

— Smešna maščevalnost. Nadučitelju in organistu gospodu I. Troštu v Tomišlju je beneficijat Knifis zadnje nedeljo odpovedal naenkrat organistovsko službo, ker ga je imel na sumu, da je gosp. Trošt zadnje soboto Knificu v »Slovenskem Narodu« opisal kakršnen — je. Da, da: Resnica in slaba vest sta huda črva za naše jezuitske pope! Gosp. Trošt je seveda pri tem dopisu popolnoma nedolžen, ker smo istega prejeli iz povsem drugih rok, ipak mu ni treba biti žal za tistih beraških 80 gl. za celoletno vestno in trudapolno orgljanje, za katero bomo zdaj Knificu mi skrbeli — zunaj cerkve!

— Contra „Slov. Narod“. Na Ig hodi naš list v dveh eksemplarih in tako se seveda zgodi, da pride v roke tudi kmetskemu prebivalstvu. To pa enemu onih gospodov ne ugaja in zato žuga ondodnima neodvisnima naročnikoma z denunciranjem na višje mesto. Mi svetujemo za danes temu vročerkvemu gospodu, da si svojo kri na kak drug bolj praktičen način ohladi ker

nas res ni volja, pronašati tako — pobalinsko cenzuro!

— Apostelj Peter z Jesenic v rožcah! Ni davno, kar smo poročali o neki znani kazenski razpravi pred okrajno sodnijo v Kranjski gori. Ta razprava je bila vsled tega tako zanimiva, ker je v njej kot glavna in klasična priča za čast dr. Šusteršiča nastopal Peter Rozman, prvi baritonist in najhujši klerikalec na Jesenicah, katerega „ljudstvo“ ravno vsled izvenredne pobožnosti in zgovornosti imenuje „apostelja“. Ravno ista razprava pa je tudi dognala, da je ravno ta preklicani Peter, ki je tačas brez vsakega povabila prišel na Podpačevo trgatve in se ga tudi nasekal do dobrega, provzročil ves prepir in vse nepravilike, ki so vzrastle iz njega. In glej! Zato ga je zadela sedaj tudi božja, a pravična kazen. Kajti dne 14. t. m. je bil pred taisto sodnijo v Kranjski gori obsojen nihče drugi nego — Peter Rozman. Ker je namreč pri vinski trgatvi pri Podpacu dejal, da je dr. Tavčar ravno to, kar je dr. Šusteršič in ker se je pozneje enkrat proti občinskemu redarju na Jesenicah „široko ustil“, da od dr. Tavčarja ne prevzame nobene agenture, ker je dr. Tavčar „schuft“ in „tepec“, ga je vsled tega dr. Tavčar postavil pred sodnika in posadil na zatožno klop. Tu pa je Simenčevemu Petru zlezal pogum globoko v hlače in začel je govoriti v vseh drugih registrih kakor pri prvi razpravi. Dejal je, da se ne spomni teh, od priču dokazanih besedij, ker je bil najbrž „v rožcah“ i. t. d. Sodnik teh „rož“ ni mogel prezreti in je obsodil Petra Rozmana na 50 K ali na 5 dni zapor. Za kaj da se odloči „apostelja“ ali za 50 K ali 5 dni ričeta, to se še ne vé. Pač pa se na Jesenicah vseobče govori o Rozmanu in o lepem pregovoru: „Kdor išče, tisti najde!“ Z Bogom, gospod Peter!

— Z Vipavskega se nam piše: Pri izpraševanju deklet za velikonočno spoved, je neki župni upravitelj zbranim devojkam hudo zabičal v glavo, da naj nobeno pošteno dekle ne išče službe pri gostilničarjih in krčmarjih, kajti te hiše, da so neki grozno nevarne, da se služkinje v njih pohujšajo, ter zgubijo devištvo. Prav nič nas vipavskih krčmarjev dotični g. župni upravitelj ni s tem ostrašil, da bi vsled tega ne mogli dobiti dovolj dekel in natakarc za svoje gostilne. Le to bi dotičnemu gospodu svetovali, da bi dekletom povedal in obrazložil, da so farovži deviškemu stanu veliko bolj nevarni, kakor krčme. Opozoril naj bi bil dekleta na farovž v Črnomvru pri Idriji, v kojem se je pred nedavnim časom našel nasledek pohujšanja tedanje kuharice, zakopan v kleti. Opozoril naj bi bil na to, kar se je pred okolu 19. leti zgodilo v farovžu na Colu, ko je imela babica priliko izvrševati svoj posel. Opisal naj bi jim bil vse ostudnosti in orgije, katere so se godile pred leti v zidovju vipavskega farovža itd. Končno naj bi bil dekletom hudo zabičal v glavo še sledeče, rekoč: Dekleta! Če Vam je kaj ležeče na Vaši dekliški časti, če si hočete ohraniti dobro ime in devištvo, ne iščite si služb v farovžih, kajti to kar sem Vam o farovžih ravno sedaj povedal, nam jasno kaže, da so farovži Vašemu devištvu celo veliko bolj nevarni, kakor zloglasne krčme v tržaškem „Starem mestu.“

— Nekdo, ki vsled vtičanja v politiko ne more izvrševati svojih poslov — je vipavski dekan Erjavec. Na cerkvi Sv. Štefana je zunaj omet že ves odbit in okoli cerkve raste trnje. Pa je hotel dekan še zid imeti okoli cerkve. Tega je bilo treba in božji hram bi dobil najbrže še lepše zunanje okraske. — Tudi loška cerkev čaka željno popravila. Ali bi ne bilo dobro, da bi se napravila na pročelju velika ura. Gotovo bi s tem ustregel gospod dekan tudi svoji masi veliko bolj, — no pa vsaj toliko, kot — s plesnjivim sirom. — Naravnost škandalozno je stanje cerkve Sv. Marka, iz katere se razširja radi vlažnosti tak smrad, da mora nastati kuga, če se pusti cerkev zanemarjeno še več let. V interesu religiozitet potrudite se gospod dekan, da se cerkev korenito popravi ali pa podere. — To je tembolj mogoče,

ker je na razpolago precejšen kapital. — Res bi ne bilo lepo, vse tako zanemarjeno pustiti svojemu nasledniku — Kromarju.

— Slovensčina in okrajno glavarstvo v Mariboru. Politične oblasti na Štajerskem menijo, da je njih izključni uradni jezik le nemški. Na občine se večinoma pošiljajo samo nemški dopisi in le poseben odločni in narodno zavedni župani so s svojo neupogljivostjo dosegli, da jim glavarstva slovenski dopisujejo. V mariborskem okr. glavarstvu je mnogo slovenskih občin, katere vedno slovensko uradujejo in okr. glavarstvo je do nedavnega časa tudi reševalo njih vloge v slovenskem jeziku. Odkar pa je postal dejanski vodja mariborskega okr. glavarstva nadkomisar pl. Lorange, se je to spremenilo in sedaj se dopisuje vsem občinam samo nemški, dasi je v mariborskem okraju 78.880 Slovencev in le 10.199 Nemcev. Sploh pa so pri okrajnem glavarstvu nameščeni sami nemški nacionalni uradniki, ki celo v uradu kažejo popolnoma ostantativno svojo nemško nestrpnost, kadar imajo posla s slovenskimi strankami. Zato bo treba slovenskim poslancem poskrbeti, da se tem nemškim uradnikom nekoliko postrizajo prešerne peruti!

— Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, v nedeljo: popoldne ob pol 3. uri Ogrinčeva veseloigra v 3 dejanjih »V Ljubljano jo dajmo! in Kotzenbujeva gluma »Krojač Fips«; — zvečer »Pot okoli zemlje«. — V torek po več letih zopet nanovo študirana in uprizorjena narodna igra s petjem »Brat Martina« z g. Verovškom v naslovni uloži.

— Slovensko gledališče. (Premijera opere »Peter Svačič«, spisal dr. Trnoplesar, uglasbil Josip Mandič v Ljubljani 15. prosinca 1904.) Premijere oper domačih skladateljev so redke, in ni čuda, ako smo s posebnim veseljem in radovednostjo pričakovali še posebno opere »Peter Svačič«, prvo veliko glasbeno delo šele dvajsetletnega skladatelja. Veliko opero uglasbiti v tej starosti — ni malenkost! — Poleg harmonije, kontrapunkta, kompozicije, glasbenega oblikoslovja mora znati uglasbiti za moške in ženske glasove in dobro razumeti instrumentacijo. Vse vrste godal mora natanko preučiti glede obsega glasov, barve, tehničnih težav proizvajanja posameznih glasov in skokov iz enega v drugega, kakor tudi poznati glasbeni učinek spojenja različnih godal. Pa tudi dramatiški efekti na odru mu ne smejo biti tuji. Oder z vsemi pripravami in tudi umetnost insceniranja, režiserstva mu tudi ne smeta biti tuja; mora tudi biti kos dramatika. Vse to in še več je pa le tehnična stran, katero mora operni skladatelj obvladati. Glavna stvar je je glasbena nadarjenost — ženjalnost, ki razume vse te tehnične pripomočke umetno in dejanju in razmeram primerno izkoristiti. In naj vse to razume in obvlada popolnoma dvajsetletni skladatelj, ki je pač glasbo par let gotovo intenzivno študiral, a to le vendar kot postransko stroko, diletant, kateri je imel dosedaj dovolj posla z drugimi šolskimi predmeti v šoli? Bil bi res pravi čudež, tako mlad skladatelj, čigar prvi in še celo veliki operi, sploh prvemu večjemu glasbenemu delu bi se ne poznalo nedostatkov — neizogibnih — že vsled pomanjkanja daljše prakse — rutine! Nedostatkov tudi v resnici v operi ne manjka. Glavni nedostatek opere je pa libreto, in tu je skladatelj največ zavrnil, ker je sploh na ta libreto opero vglasbil. Skladatelj mora biti kos dramatika — kot tak bi bil moral kaj sprevideti, da ni za opero, ker mu manjka dejanja, katero je ravno v operi še v koncentrirani obliki najbolj potrebno. Skoro dve uri je trajala opera do drugega čina — a videli oziroma slišali smo bore malo dejanja. — Kako mučno mora kraljici sami biti tako dolgo časa na odru — brez dejanja. Gotovo bi tudi na gledalca bolj vplivalo, ako bi posamezne osebe ne tako po vrsti nastopale na oder od solo do četvero-speva! Takih sceničnih nedostatkov se ne manjka in še hujših — in bi bilo odveč podrobneje libreto kritikovati — to je gotovo vsak najbolj opazil. Libreto ne zazluži glasbe, katero je skladatelj napisal z veliko potrato! Da, velika glasbena potrata, kajti iz vloga v par strani libreto bi mislili, da bode opera trajala komaj eno uro — a trajala je skoraj 2 in pol uri. Skladatelj je tu po nepotrebnem še vpletel intermezzo, katerega je menda šele v Ljubljani vglasbil. Tudi prolog poleg overture ali narobe je odveč. Vobče manjka libretu toliko dejanja, kot je preveč glasbe, in z mirno vestjo

trdimo, da vsaj za polovico. Tak breto bi bil že bolj sposoben za opero; ali pa naj bi se ne imenovala opera, ampak recimo glasbena slika „kronanje im. smrta Petra Svačiča“, dveh prizorih. Potrat glasbe je razve v nepotrebnem ponavljanju posameznih glasbenih delov, v premezi in postludijih, ki so obenem igrali nadležni, ker nima dejanja. Toliko splošnih nedostatkov glasbe, ki sije neglede na dejanje zase dobra, — itak pičlemu dejanju škoduje, ker ovira Sicer pa da ne ostanemo dokaza dolžni le par slučajev: Kraljičin I. prizor predolga, sledeči orkestralni intermezzo do kraljičinih besed: „Slava Ti, višnji Bože!“ predolg; istotako orkestralni uvod do naslednjega prizora kraljice enako pred nastopom zbora pri kraljanju k „Slava, slava hrvatskomu kralju!“ — V pevskem oziru do opera težave solistom in zboru. Na porno so visoke osebo to za soprane katere docela izmuči. V orkestralnem oziru so trobila splošno preglasna in preveč uporabljena, kar se v našem gledišču tembolj občuti, ker imamo prav skromno (da bolj biti ne more) število goslarjev. Še bolj bi se to občutilo, da svirajo še predpisana tuba, kontrafagot in basklarineti. Nedostatkovi, ki se pojavljajo gotovo pri vseh začetnikih-skladateljih za orkester, — manjka, in se temu tudi ne čudimo, ker skladatelj gotovo ni imel časa, par let v orkestru sodelovati, da bi se s vsemi temi finesami prej seznanil — saj je gotovo sploh šele pri premieri prvokrat slišal, kaj je vstvaril in vglasbil, kajti žalibog pri nas imamo malo ali nič skladateljev, katerim bi bil le mali orkester na razpolago brezplačno. Ne glede pa na omenjene nedostatke odkrito priznamo, da nas je glasba „Petra Svačiča“ od dvajsetletnega skladatelja gospoda Mandiča prijetno presenetila — vsa čast mu in priznanje, da je odlični glasbeni talent, ki obeta mnogo na glasbenem polju. Glasba se v prvi vrsti odlikuje po polifonični fakturi, je dobro moderna in izvirna in dobro zgrajena na deloma narodnih slovenskih motivih, ki so ponekod tudi spretno in okusno v celotne odstavke izvedeni po raznih legah in godalib, in se mestoma oglašajo in spremljajo dejanje in osebe, katere označujejo; tako motiv v prologu in nastopu kraljice. Orkestracija nudi nekaj blestečih glasbenih učinkov, kakor smo jih vajeni slišati le od najboljših in modernih skladateljev. Kraljičin solo prizor I. z vpletenim tičjim žvrgolenjem, nastop kralja in Vuka so lepe, glasbeno bujne, karakteristične orkestralne točke. Vukov nastop je tudi po narodnem motivu pevška odlična pesem, kakor tudi kraljičin solo in kraljev zadnji spev in kontrapunktično zanimiv težak čvrtospev prvega dejanja; dramatično krepak, izrazovit je tudi prolog guslarja. Še o marsikateri glasbeni točki blizu 700 strani obsežne orkestralne partiture bi se moglo pohvalno izreči — toda tudi kritika bi razmeroma preveč narasla — kakor glasba nad libreto, zato sklepamo, in odločno in brez ovinkov priznavamo, da ima opera »Peter Svačič« glasbenih točk, s katerimi si je skladatelj pošteno in zaslužen izvojeval priznanje in viharji aplavz, kateri je donel pri premieri. Vsa čast! Vrlo, nemurno in neustrašno naprej!

— Sladatelj „Petra Svačiča“ gosp. Mandič je prisostvoval sinočni premijeri svoje opere in je bil predmet jako laskavih ovacij. Občinstvo ga je odlikovalo z viharnim ploskanjem in ga dvakrat poklicalo na oder. G. Mandiču je bil na odru vročen krasen palmov šopek s hrvatskimi trakovi in z napisom: »Istrani svomu zemljaku«, dalje velika lira iz lovora in s hrvatskimi trakovi »Skladatelju Petra Svačiča« — Hrvati u Ljubljani« in končno prelepa taktovka iz ebenovine, bogato okovana s srebrom.

— Odbor „Narodne čitalnice“ v Ljubljani se trudi, da bi p. n. člane vsestransko zadovoljil, da bi jim kar največ nudil. Sestavil je poseben veseliki odsek, ki naj razdejano in razjedeno društveno življenje med slovenskim občinstvom ljubljanskim zopet oživi in povzdigne — saj je v resnici škandal, da stoji v središču Slovenije prazen, tih in temen Narodni dom, med tem ko vidiš nemški kazino razsvetljen in čuječ iz njega hrupno vrvenje. — Središče družabnosti slovenskega razumnštva v Ljubljani pa bode ravno čitalnica. V nji se, pozabivši dnevne skrbi, tesno oklepajmo drug drugega, v slovenski domači nepriljeni zabavi se spoznavajmo med seboj, da se približamo drug drugemu — da izginje iz nas nam toli škodljivi družabni separatizem, sicer se bo kmalu zgodilo, da intinnejše poznavanje ne bo segalo delj ko v majhen krog ožjih tovarišev in morda par hišnih sostanovalec. In tako razbita, med seboj nepoznana, med seboj si nezupajoča družba naj stopa dalje do kakih ciljev? Tu torej ne prihaja v poštev

le razveseljevanje... Pomislite! Pridite vsi, da se najdemo, da se potom ob-čevanja in spoznavanja v resnici zdru-žimo. Kar je bilo, pozabite — šlo je mimo. — Vstopite vsi, ki iz katerikoli nagibov še niste v društvo, odkrite svoje želje, odbor bo gotovo drage volje vsem po možnosti ustregel; prihajajte tudi vsi na čitalnišne priredbe, da more ista doseči svoj namen.

Nepenthes socoliana.

Na smudskih otokih, v nedostopnih pragozdih životarijo na močvirnih tleh rastline, ki imajo posebnost, da ne žive samo od sokov, ki jih srkajo iz tal, ampak da love v svoje trebušastemu vrču podobno žrelo razne manjše živali. Če zleze muha ali hrošč notri, takoj se prilepi na klejaste tipalke, pokrov nad njim se počasi zapre in — adijo! Čuden mora biti potem občutek, biti prebavljan pri živem telesu. Na divjem otoku Timorju se je pa pred par meseci pri- petil slovenskemu učenjaku slučaj, ki je osupnil ves znanstveni svet. Doslej so bile znane le mesojedne rastline, ki so nevarne najmanjšim živalicam. Ome- njeni učenjak, slavni profesor dr. Urh Kozlevčar, ki je pred dvema leti v „Sl. Narodu“ v kratkih potezah opisal svoje potovanje okrog sveta, je pa nekoč, ko je v poldanski tropični sopari počival v bambusovi koči, začul pretresujoč krik človeka, ki se nahaja v obupu smrtno nevarnosti. Svojo iz- borbo dvocevno, takozvanega slono- morca, zgrabivši, tekkel je v smeri krika v gozd in tu se mu je nudila nenavadna slika! Neka popolnoma ne- znana, velikemu vrču ali sodu s po- krovom podobna rastlina zelenkaste barve, z belimi žilami in velikimi kr- ravordecimi lisami, rastla je v moč- virni luži, ovalni, slinasti listi kakor iz kavčuka razprostirali so se v obliki kroga na tleh okolo stebela. Iz žrela rastline pa je gledal z zgornjim delom telesa eden od prof. Kozlevčarjevih Ma- lajcev in se zaman skušal oprostiti iz strašnega gnusnega oklepa. Kozlevčar je vstrelil dvakrat v spodnji del rast- line, od njegovih spremljevalcev, ki so sprva same groze zbežali, vsula se je ploha pšice na pošast. Toda ker vse ni nič pomagalo, očail se je profesor Kozlevčar sam, posekal z lovskim nožem liste, ki so se, kakor hitro se jim je bližal, začeli počasi gibati ter ga sku- šali v se zaviti, odsekal celo rastlino tik pri korenini in ji s krepkim po- tegljajem prerezal telo gori do žrela, da je zabreščalo, kakor bi orehe trl. Šele zdaj začela je rastlina venevati in po- srečilo se je oprostiti malajskega slugo, ki čuje na ime Phri-Ganakha-Nalya- Khrawamoukha-Môkhôphrodhaya, iz nje- nega objema. Toda mož izgledal je, kakor špikan zajec. Neštevilne, kakor človeški kazalec velike tipalke vsesale so se bile s špicami v kožo nesrečnika; odrezati so jih morali od rastline in potem vsako posebej, kakor pijavko iztrgati iz krvave rane. Nekatero so bile vse črne in odebelele človeške krvi. Ponesrečenca so poslali vsled oslabelosti v bolnišnico. Pri mrtvi rast- lini pa je našel prof. Kozlevčar nekaj zrelega semena. To je dobro hran- nil in posrečilo se je sedaj gospodu vrtnarju Verovšku, v posebnem, dobro zakurjenem oddelku svojega rast- linjaka vzgojiti eno mlado tako rastlino, ki je pred tednom dorasla. Prof. Kozlevčar jo je v čast slovenskemu sokolstvu nazval nepenthes socoliana, po slovensko pa rastlinska brna. V Ljubljani vzgojeni ek- semplar pride tudi na letošnji sokolo- vo maskarado! Pričakovati je torej, da se bo zbralo na stotine radovednežev k tej nenavadni priliki. — Omeniti bi bilo, da so mlado rast- lino koj od početka privadili na kuhano hrano, zlasti kranjske klobase in praško šunko; je pa za silo tudi češpljevo kašo. Torej ni več tako nevarna, kakor njene prednice. Vendar bi pa ne kazalo, vtikati ji roko v izbočeni goltanec; in- štinkt je močnejši od dresure!

Restavracija „pri Slonu“.

Ze mnogokrat so nam dole pritožbe, da v restavraciji „pri Slonu“ ni no- benega natakara, ki bi znal sloven- ski, dasi obiskuje ta hotel in to re- stavracijo mnogo Slovencev. Opeto- vano se je tudi s slovenske strani vplivalo na restavracijo, naj si pre- skabi slovenskega jezika zmožnih natakarev. Restavracija je tudi ob- luboval, da to stori, a svoje obljube ni izpolnil. Včeraj je bilo v ti restav- raciji 15 hrvatskih gostov in ti so, kakor umevno, zahtevali slovenske postrežbe. Opravili niso ničesar, pač pa se je restavracija Schmidt upal reči tem gostom: In der Restauration und im Hotel in Laibach braucht man das Windische nicht. To je vendar že od sile. S takim postopa- njem je pokazal restavracija, da sploh ne mara slovenskih gostov. Naj se slovenski gostje po tem ravnaajo!

Maskaradni semeni, v

katerega okviru se vrši letošnja »Slavčeva« maskarada dne 2. februarja, se bode gotovo naj- lepše pridružil prejšnjim vedno dobro in originalno prirejenim društvenim maskaradam. Pomnoženemu odboru je letos geslo: »Obilo zabave in ori-

ginalna dekoracija«, v to svrhu bode zastavil vse svoje moči, da podá ob- činstvu za letošnji predpust nekaj povsem izvirnega. Kar pa se tiče zabavnih priredb, je odbor »Slavčev« itak na najboljšem glasu. In semenj, — kdo ne pozna tega živahnega vrvenja? Tamkaj vidiš prekanjenega mešetarja, kako sladko prigravja kmetu. Ondi zopet jeguljasto zvitega difuta kako hvali svojo dvomljivo robo. Tamkaj zopet celo vrsto »član- tov« in kramarjev z blagom v naj- kričnejših barvah, z igračami za male in velike. Glej sedaj pride ondi-le čvrsta kmetka nevesta na- kupovat »balon« in ti »skrijoce«, kako jo poželjivo ogledujejo. Iz sejmarskih gostiln kar ob potu in v poleg sto jedih krčmah pa vršiš in krik, da je groza, vmes pa še klarinet in har- monika; če si še tako »blaziran fili- sters«, te vendar mika to veselo rajanje kmetških deklet in fantov. Med vso to pisano družbo raznih slojev in narodov pa pogleda »oko postavce« in predno se zave, že ima »žepnega tatua« ali sleparskega agenta in drugo nadlego. In tako bode »Slavčev maskaradni semenj« združil v veliko jednotno skupino vse one, kateri si žele domače na- rodne zabave, pa naj bodo inteli- gentni ali kmetje, meščani ali de- lavci itd., vsakemu svoje bode nudil maskaradni semenj.

— **Kmetški ples.** Se enkrat se opozarja na jutri, v prostorih »Pun- tigamske pivnice« na Turjaškem trgu št. 1, se vršiči IV. kmetški ples pev- skega društva »Ljubljana« z dostavkom, da bo velika dvorana rezervirana samo za ples, serviralo se bode pa v stran- skih prostorih. Začetek ob 1/8. uri zvečer. Vojaška in kmetška godba.

— **Plesne vaje I. hrv. društva** »Kola« v Ljubljani se vrše jutri dne 17. januarja v prostorih »Črnega orla«, Gosposke ulice 3. Začetek ob 2. pop. Vstop prost. Vabijo se vsi člani, pa tudi gostje so dobrodošli.

— **V publikaciji cesarske akademije znanosti** je priobčil naš rojak dr. J. Plemelj učeno raz- pravo o vporabi Fredholmove funkci- onalne jednačbe v potencialni teo- riji.

— **Državno sodišče** je 14. t. m. povodom tožbe nekega asi- stenta na državni železnici za iz- plačilo službenih prejemkov razso- dilo, da so za take tožbe kompe- tentna navadna civilna sodišča, k er uradniki državnih želez- nic niso državni uradniki.

— **Koliko je vredna žup- nikova krava?** Župnik v H. na Notranjem je imel lepo »svinko« na prodaj. Glešal jo je kak pridno oče župnikove kuharice Mieke. Župnik je moral namreč Mokinoga očeta k sebi vzeti, ker drugače ni hotel oče zale hčerke župniku za kuharico dati. Kakor rečeno, je bila svinka na prodaj. Slučaj je hotel, da je prišel mesar po kravo ravno ko ni bilo g. župnika doma. Mickin oče pač ni dolgo premišljal in je prodal kravo na svojo roko brez župnika. Ko pride župnik domov, da očka skupljeni denar župniku. Ko ta novce prešteje, zaradi poln svete jeze, ter zaupje nad očkom, da je kravico veliko preceno prodal. Stari mož se pa ne- jevoljen radi župnikovega vpitja prav široko razkoračil in je rekel: No, no g. župnik nikar se ne jezite, vzal bom Mico, pa greva domov. To je takoj pomagalo, da še več, župnik je celo očku povedal, da še nikoli ni nobene krave tako drago prodal. Konec!

— **Začasni odbor podruž- nice »Slovenskega planin- skega društva« v Idriji** obstoji iz gg.: dr. S. Bevk, Josip Koršič, Makso Pirnat, Karol Svoboda in Avgust Šabec.

— **V konkurz** je prišel Oro- slav Fugina, trgovec v Črnem vrhu nad Idrijo.

— **Velika maskarada no- vomeške čitalnice** se priredi, kakor običajno, na pusti tork. Le- tošnja maskarada se vzpizori pod naslovom »Ljudska veselica v Beli cerkvi«. Če je lanska ma- skarada v Novem mestu tako dobro uspela, bo letošnja še bolj, kajti ni ga kraja, ki bi bil za Novomeščane, pa tudi za druge dolenske okoličane tako popularen in za nedeljske iz- lete tako prijeten, kakor je Bela cer- kev. Komur je le mogoče, vsak po- gleda rad v Belo cerkev, v kraj, ki se ne odlikuje samo po svoji prijazni legi in vinorodni okolici, ampak tudi po svoji izredni gostoljubnosti in iz- vrstni postrežbi. Če je bilo tedaj lani na »Lukčevem semnju« toliko vr- venja in rajanja, toliko nepričljene zabave in veselja, bo letos na ljud- ski veselici še več življenja, še več veselja in rajanja. Tu je dano za udeležnike »ljudske veselice« najob- sežnejše polje za kostumiranje. Zato se pa moramo to maskarado vsi ude- ležiti, meščanje in znanci iz okolice! Ljudska veselica v Beli cerkvi. Za to maskarado, ki jo pri-

redi čitalnica v Novem mestu na pusti tork, se že delajo obširne priprave. Čitalniški prostori se bodo za ta večer spremenili v prijazno vas ležajo sredi vinorodne okolice. Ve- selica sama se priredi seveda na planem, na obsežnem prostoru sredi vasi, ki bo v t. svrhu primerno de- koriran z mlaji, zastavami itd. Da bo za izletnike več prostora, pora- bile se bodo za veselico tudi vrtno lope in pa prostoren kozolec, ki bo v pristno domačem slogu dekoriran z zelenjem itd. Kakor bo ves pro- stor za zabavo najskrbneje prirejen, tako bo seveda skrbnjeno tudi za vsakovrstno zabavo in za prav dobro postrežbo. Kar se raznovrstne zabave tiče, hočemo o njenih podrobnostih pozneje poročati, za danes povemo le toliko, da se bodo udeležili te veselice in pripomogli mnogo k za- bavi tudi gostje iz Zagreba in naj- brž tudi iz Ljubljane.

— **Poročil** se je danes gosp. Julius Martinčič v Ilirski Bi- strici z g. Mimico Samsa. — Bilo srečno!

— **Bralno društvo v Mo- kronogu** priredi v letošnjem pred- pustu dve veselici, in sicer 24. t. m. »plesni venček«, pri katerem svira novomeška godba in 14. svečana »ko- stumni plesni venček«; obakrat v go- stilni »Pri lipi«. Bralno društvo še posebe vabi tem potom okoličane, kateri se zadnji čas kaj radi odliku- jejo z odsotnostjo pri vsaki veselici! Zdravite se in pridite, žal vam ne bo! Torej 24. t. m. in 14. svečana iz mokronoške okolice vse na vese- lice bralnega društva!

— **Nekaj za lovce.** Iz Kam- nika se nam piše: Da so Kamniške planine pravi dorado za lovce, je znano. Ni se torej čuditi, da se želé nekateri gospodje pri glavarstvu v tej stroki izkazati, in tako so ustrelili te dni kozla, ki ne sme biti pozabljen. Najemnikom lovov se je poslal »izkaz« že v letu 1903 v postrelitev došlih divjačin. Divjačina se tu deli v kosmatino in perutnino. K prvi vrsti spadajo posebne damajeleni, kuniči, srnje, cviljavke in risole. Pri perutnini nas zanimajo jerebice, poljske jerebice in kutorne. Škoda da zajčjih jerebic (Hasselhuha) ne poznajo! Tudi gozdni in mo- rastni kjunči so dobri. Mi smo za to znatno pomnožitev zverjadi zelo hvaležni, vendar ne moremo sogla- sati, da se k škodljivi perutnini šteje kokošár, ker vemo iz lastne iz- kušnje, da so kokošarice bolj škodljive in da največ pokradenih zajcev kosmatincev kokošarice zno- sijo v farovže in k branjevkam. Upajmo, da bode v izkazu že v letu 1904 v postrelitev došle divjačine ta vrsta škodljivk ustavljena v pravo kolono — h kosmatini in dotični gospod »prestavljavec« pa k škod- ljivi perutnini. Sicer pa lovski blagor!

— **Požar.** V Travi na Kočev- skem je na sedaj še neznan način jelo goreti v šoli v podstrešju. Požar je uničil streho in dele podstrešja ter povzročil 700 K škodo.

— **Premogokop v Rajhen- burgu.** Sinoči smo že po sklepu lista prejeli naslednjo brzojavko z Dunaja: Trboveljsko društvo je 14. t. m. kupilo premogokop Rajhenburg od grofa Oppers- dorfa za 1.600.000 K.

— **»Pravega življenja še ni«.** »Slov. Gospodarja« poro- čajo iz Starega trga pri Slovenjem Gradcu: »V naše bralno društvo za- haja deset iztisov »Slov. Gospodarja«, dva iztisa »Mira«, dva iztisa »Domo- ljubja« in dva iztisa »Narodnega Go- spodarja«. »Pravega življenja vendar ni v našem bralnem društvu.« — Radi verjamemo. Saj še tako zabitemu Pohorjancu se mora gabit tako obila klerikalna paša, sam osat in koprive in nič dušev- nega razvedrila in pouka.

— **Tatvina.** Služkinji Uršuli Simončiči v Prednih ulicah št. 2 je bilo predvčerajšnjim zvečer z dvo- rišča ukradeno perilo. Tatvine sum- ljiva sta dva drvarja.

— **Prijeta tatvica.** Policija je prišla včeraj zvečer brezposelno služ- kinjo Marijo L., katera je na sumu, da je v času od 23. do 27. novembra m. l. ukradla Franu Koleshi, delavcu na Stari poti št. 3, srebrno uro.

— **V Ameriko** se je odpeljalo včeraj ponoči z južnega kolodvora 8 izselencev.

— **Iz Amerike** se je pripeljalo danes zjutraj 30 oseb.

— **Streliški klub »Črni orek«** priredi dne 18. t. m. v re- stavraciji pri »Črnem orlu« (Gosposka ulica št. 3) streliški venček.

— **Društvena godba** priredi jutri zvečer društveni koncert v re- stavracijskih prostorih g. Fantinija. Gradišče. Začetek ob pol 8. uri zve- čer. Ustopnina za člane proste, ne- člani plačajo 40 vin.

— **Tedenski izkaz o zdrav- stvenem stanju** mestne občine ljub- ljanske od 3. do 9. januarja 1904.

Število novorojencev 17 (=23.5%), mrtvorojencev 1, umrlih 15 (=20.7%), med njimi so umrli za ošpicami 1, za tifuzom 1, za jetiko 4, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 6. Med njimi je bilo tujcev 6 (=40%), iz za- vodov 7 (=46.6%). Za infekcio- nimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 3, za škariatice 2, za tifu- zom 3, za vrtico 2, za ušenom 2, za noricami 2 oseb.

— **Hrvatske vesti.** Vse- nemški list na Hrvatskem. V Rumi v Slavoniji je jel letos iz- hajati nemški tednik, ki javno pro- pagira vsenemške tendence. Kakor se torej kaže, je Nemcem tudi na Hrvatskem že zrasel greben, da si upajo že javno naglašati, da tudi Hrvatska še spada v nemško inte- resno sfero. Upamo, da bodo Hrvatje začasa stópili tem prešernem od- ločno na prste in jih poučili, da na Hrvatskem ni mesta za taka pusto- lovstva. — Impozanten hrva- ski ljudski shod. V Velikem Grdjevcu je bil 14. t. m. ljudski shod, katerega je sklicala stranka prava in katerega se je udeležilo 10.000 ljudi — Hrvatov in Srbov. Na shodu so govorili St. Radič, dr. Grahovac in dr. Rojic. Shod se je izrekel za finančno samostojnost in za spo- razum med Hrvati in Srbi. — Za- upni shod v Vučevcih z Nemci. Neki Mitrovič je sklical v Vučevcih v Sremsu zaupni shod Nemcev, da zondira, kako stališče nameravajo zavzeti Nemci napram opozicijskim zahtevam. Naznanil jim je tudi, da se namerava ustano- viti opoz. nemški list za Slavonijo, pisan v hrvatskem duhu. Kaj so Mi- troviču Nemci odgovorili, se ne po- roča. — Iz sabora izključen i poslanec dr. Božo Vinković, Grga Tuškan in dr. A. Harambašić se jutri zopet vrnejo v sabor, ker je potekla doba, za katero so bili izključeni. — Dinamitni atentat na le- karja. V Orijevcu se je 13. t. m. razpočila na oknu spalne sobe le- karja Dragotina Lepotiča dinamitna bomba, ki pa je samo razbila šipe, poškodovala zid in le neznatno ra- nila Lepotičovo ženo. Atentat je naj- brže izvršil bivši Lepotičev knjigo- vodja Sorič, ki je bil odpuščen iz službe in pri katerem so tudi našli nekaj dinamitnih patronov.

— **Srečke trgovskega dru- štva »Merkur«** v Zagrebu so bile 31. decembra 1903. izžrebane. Glavne dobitke so zadele št. 7.006, 14.005, in 47.651. Ker nekaj srečk omenjenega društva tudi v Ljubljani cirkulira, na znanjamo, da se nahaja žrebna lista v pisarni slov. trg. društva »Merkur« v Ljubljani (Narodni dom) ter je razpo- ložena vsaki dan od 1/9.—10. ure zvečer na vpogled.

— **Ameriške novice.** Lin- čarji so v Chattanooga, Tenn. nasto- čili ječo, polili zamorca Arturja Ste- warta s petrolejem in ga zažgali. Zgorelo je osem poslopj z zapori in zamorcem vred. Škoda znaša nad 50.000 dolarjev. Na glavo vsakega linčarja je razpisana nagrada v zne- sku 1000 dol. — Z električnim tokom so usmrtili v Auburnu, N. Y. zamorca Franka Whiteja. Ne- srečnik je bil mrtev šele potem, ko so šestič spustili vanj električni tok.

— **Hotel zgorel.** Najelegant- nejši hotel v Albuquerque, v pokra- jini New Mexico, hotel Highland je zgorel. Škoda znaša 60.000 dolarjev. Požar je nastal vsled slabe električne napeljave. — Plačo nameravajo zni- žati delavcem tvorniške družbe v Pittsburghu, Mc. Keesportu in v Filadelfiji za 10 do 50 odstotkov. — Delati so pričeli v vseh to- varnah za jeklo v Mc. Keesportu. V tem kraju je bilo minoli mesec 10.000 delavcev brez dela. — Po- vedenj preti mestu Cincinnatiju O. in okolici, ako se začne po- mikati led v reki Ohio, ki je popol- noma zamrznila.

— **Najnovejše novice.** Zo- pet nezadovoljni zakon v vla- darski rodbini. Vojvoda Filip Orleanski, ki je poročen že osem let z nadvojvodinjo Marijo Doro- tejo, hčerjo nadvojvode Jožefa, se hoče ločiti od svoje žene ter poročiti avstrijski aristokratini Tito Met- ternich. Obrnil se je že v Rim za papežovo dovoljenje ter se sklicuje na to, da je zakon brez otrok ter da je bil prisiljen poročiti nadvojvo- dinjo Dorotejo. Voditelji stranke fran- coskih rojalistov mu ta korak odločno odsvetujejo, a tudi cesar Franc Jožef posreduje v ta namen.

— **Sprevodniki — zločinci.** V Varšavi so dne 14. t. m. aretovali vse sprevodnike došlega vlaka Spre- vodniki so namreč zvalili neko de- klico v prazen voz, jo posilili ter vrgli skozi okno, da je obležala mrtva. — **Aretiran bankir.** Lastnik ene najstarejših dunajskih bank, A- vgušt Körner, je napovedal konkurz. V blagajni se je našlo samo 1200 K, dočim znašajo pasiva po povrnem

računu nad 400.000 K. Ker je ute- meljen sum, da je bankir poneveril tudi tuje vloge, so ga zaprli. Körner je star 66 let ter je imel banko v isti ulici že 30 let. Njegovi klienti so bili iz Stajarske in Gorenje Av- strije.

— Čudna naredba državno- železniške uprave. Uprava drž. železnice je izdala vsem svojim usluž- bencom ukaz, da morajo do 30. ju- nija t. l. vse svoje dolgeve poravnati ter ne smejo potem delati nikakih dolgov na novo. Kdor tega ne stori, zapade največji srogosti.

— **Obsojeni s dnik.** V Lip- skem je bil sodnik dr. Friesen ob- sojen v trimesečno ječo, ker se je dvobojeval s svojim svakom Karlo- witzem.

— **Nemška ladja** se je po- topila pri Coreubionu na španskem nabrežju. Utonilo je osem mož.

— **V treh dneh iz Evrope v Ameriko.** Londonski inženier Peter Thorley si je dal patentovati svojo iznajdbo, ki bo pomenila velikanski napredek, ako se obistini. Po njegovi iznajdbi bi se porabila le osminka premoga pri napravi para, pri tem pa zelo zvišala intenzivno gonilo. Iz Evrope v Ameriko bi s tako kur- javo prispel parnik v treh dneh.

— **Štrajk zdravnikov.** Zdrav- niki celega Trentina so imeli v Tri- dentu shod ter sklenili enoglasno, da začnejo štrajkati, ako se jim ne do- voli cela vrsta stavljenih zahtev.

— **Huda zima na Špan- skem.** Iz Madrida se poroča, da je letošnja zima najhujša, kolikor se jih spominjajo na Špankem. To do- mer kaže 16 stopinj pod ničlo Reo- mirja. Mesto Sagovia, ki je oddaljeno 70 km od Madrida, je popolnoma ločeno od ostalega sveta vsled silnih snežnih zameotov. Morje je hudo raz- burkano, mnogo ribičev je pone- srečilo.

— **Prvi vsch mirovne konference v Haagu.** Ze raz- orožujejo! Toda kje? V kneževini Monako. Knezoza »stalna vojska« je namreč obstala iz — deset vojakov in enega poročnika. Z novim letom pa je knez sklenil svojo »armado« razpustiti. Za red in varnost v kne- ževini bo skrbelo v bodoče le 70 oročnikov. Odpušeni vojaki postane- ro višji oročniki, poročnik pa vr- hovni žandarmerijski inšpektor.

— **Nova častniška šola v Cetinju.** Dne 30. m. m. se je otvo- rila v Cetinju slovesno nova častni- ška šola. Slavnosti so prisostvovali knez Nikola, ruski vojaški atašé Potapov, vojni minister vojvoda Plamenac in drugi dostojanstve- niki. Knez je imel nagovor na uči- teljstvo in gojence novega zavoda ter rekel, da je s to šolo za sedaj dovršena notranja organizacija črno- gorske armade.

— **Čudak čudakov.** Mr. Stein- Steinger se je v Springfieldu, Ohio, naselil na velikem hrastu. Steinger je bil profesor na umetniškem oddelku; ker pa se je bal, da ga pobere jetika v zaduljih sobah, pustil je službo ter si poiskal star hrast, med katerega vejami si je napravil stanovanje. Med tremi močnimi vejami si je pritrtil šotor, v katerem je sedežev za 20 oseb. Kdor hoče obiskati umetnika, vsteti se mora v gugalnico, ki se potegne po vrvi v višočino.

— **Usmiljena sestra — mo- rilka.** V Szobovzu na Ogrskem je usmiljenka Valentina Szandor v on- dotni notišnici s kuhinjskim nožem zaklala neko umobolno deklico. Po- licijskemu načelniku je izpovedala, da jo je zaklala, ker se ni hotela dostojno obnašati.

— **Na glavi stati je ne- varno.** V nekem mestu v Vzhodni Prusiji so se skušali mladi ljudje, kako dolgo bo kateri stal na glavi. Neki oskrbnik je stavil s tovariši, da zdrži na glavi pol ure. Opti na roki in noge prislonjene ob zid je ostal res pol ure v tem položaju. Toda kmalu nato se je onesvestil, in prebuditvi se zopet, je začel raz- grajati in upiti. Morali so ga zvezati in spraviti v norišnico, kjer bo po zdravniških izrekih ostal do smrti.

— **Pokvarjena mladina.** Mala deklica je stala v mraku sredi ceste ter jokala in ihtela, da bi se kamen omečal. Mimo je prišel star, dobrodušen gospod ter se vstavil pri deklici ter jo sočutno ogovoril: »Zakaj se jočeš, dete moje? Kaj se je zgodilo?« In deklica je v pretrganih besedah pri- povedovala: »Oh, moj Bog! Mama me je poslala, naj kupim za 10 vinarjev volne, in jaz sem zgubila denar.« In zopet je pretresljivo zaplakala. Toda ne samo deklica, tudi dobrodušnega go- spoda so polile gorke solze. »Zakaj pa se Vi jokate? ga je vprašalo malo de- kle začudeno. — »Ja... jaz pa jo... jočem, dete moje pri misli, da tako mala deklica kakor si ti hoče iz tako starega gospoda kakor sem jaz deset vinarjev s tako starim sleparstvom iz- vabiti.« In gospod si je obrisal solze ter odšel. Pa tudi deklica se ni več jokala, temuč pokazala dobrodušnemu

gospodu jezik ter si šla v drugo ulico z jekom iskati bolj usmiljenih in — lahkovernih ljudi kot je bil stari gospod.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 16. januarja. Tukajšnji listi poročajo iz Ptuja, da je bil odvetnik dr. Brumen obsojen na 14 dni zapora, baje, ker je razžalil mestno občino (Opomba uredništva: Pričakujemo o tem natančnejšega pojasnila).

Dunaj 16. januarja. Proračunski odsek avstrijske delegacije je odobril poročilo markija Bacquehama o zunanji politiki. Poročilo izreka grofu Goluchowskemu za hvalo in priznanje. Proti odobrenju so glasovali dr. Kramar, dr. Stransky in dr. Šusteršič.

Belgrad 16. januarja. Skupščina je odklonila tisti paragraf novega tiskovnega zakona, ki je meril na varstvo duhovskega stanu.

Kolonija 16. jan. „Köln. Ztg.“ je iz ruskih uradnih krogov izvedela, da je vse upanje, da se v doglednem času doseže porazumljenje med Rusijo in Japonsko in sicer na ta način, da se določita interesni sferi Rusije in Japonske in ustanovi nevtalna pas.

Pariz 16. januarja. V seji ministrskega sveta je minister zunanjih del Delcassé naznanil, da je trdno računati na porazumljenje med Rusijo in Japonsko.

London 16. jan. „Times“ poroča iz Tokio, da pišejo vsi japonski listi za vojno ter dokazujejo, da je vojna neizogibna. Tudi pravijo, da je Japonska z denarjem dobro preskrbljena in da dobiva vlada mnogo velikih daril v vojne svrhe.

London 16. januarja. Listi trde, da je kralj Edvard dobil v vratu bolezen, ki dela zdravnikom veliko skrbi.

London 16. januarja. Reuterjev biró javlja, da nadaljuje Japonska z naporom vseh sil priprave za vojno.

Madrid 16. januarja. V Valenciji je mnogoštevilna množica naskočila davkarju, je vse razbila in uničila in potem hišo užgala.

Gospodarstvo. Tržno poročilo.

V našem sobotnem poročilu smo že omenjali, da svetovni žitni trg ne trpi mnogo pod utisom na nastali konflikt med Rusijo in Japoncem, k čemer tudi ni dostajalo zadostnih povodov. Vredno se nam zdi omeniti, da politika nič manj ne vpliva na svetovni žitni trg, kakor slednji na razvoj politike. Ako bi bila poročila o preteči vojni zadostno utemeljena, vede bi to večje borze prav dobro ter bi tudi naglo dvigale cene žitnim pridelkom; posebno bi oves ne ostal v taki malomarnosti, kakor je to v resnici bilo. V resnici pa so si hoteli le ameriški, v prvi vrsti hōš-špekulantje v Čikagu, kovati iz konflikta kapital, dasi so sami vedeli, da se jim bo to le malo obneslo — toda, kolikor se doseže — je dobro. Za Avstro-Ogrsko posebno bi tudi v slučaju izbruhne preteče vojne žitni trg prav malo čutil. Rusija bi vzlic temu več ali manj še izvažala, Japan pa sploh ne pride v poštev. Kvečjemu bi Avstro-Ogrska imela boljše šanse za izvoz, nakupovala z bog tega pridneje ter tako provzročila boljše cene moke in žitu.

Ker pa je dejansko na bivšo trdnost tendenco poleg delnega pritiska ameriških hōš-špekulantov ter sempatja pribajajočih slabih poročil o ozimini, za katero je mehko in po mnogih krajih brezsnžno vreme kvarno vplivala na druge organe in istim pripravljaj najhujše posledice. Pazi se na prebavljajne organe ako si prizadevamo njihovo delo olajšati s tem da vzbujamo delavnost prebavljajnih organov z mlo odvajajočim sredstvom. Tako sredstvo imamo in sicer že 40 let najbolj znano dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik vurekiji. Dobiva se pa tudi po tukajšnjih Pariz h a

Pšenica za spomlad je od zadnjega našega poročila odnehala do 13 vin. in notira večeraj 7^{52/63} proti preteklemu petku 7^{96/96} — za jesen notira 7^{64/66} torej 10 vin nižje. Liferantje točnega blaga so postali tudi popustljivejši, kajti efektivno blago je odnehalo v teku tedna dobrih 10 vin., dočim ni moglo v nobenem dnevu nič pridobiti.

Rž je od zadnjega poročila odnehala za 9 vin. in notira 6^{61/62}. Imetelji so voljni za prodajo, vendar pa nedostaje reflektantov, vsled česar ni domalega nikake kupčije.

Malo ali nič boljše delo zavzema koruza — termin-cene fluktuirajo sicer sem pa tje, od kupčije pa pride le v prav malem obsegu; zato pa je tudi tendenca pomanjkljiva in notira večeraj 5^{23/24}, torej za 3 do 4 vin. ceneje, nego v zadnjem poročilu.

Enako so godi ovsu, ki je izgubil na ceni 8 vin. in notira 5^{18/40} — dočim se točno blago s težavo vzdržuje na starih cenah.

Moka se bo morala tudi ukloniti popustljivi tendenci pšenice. Mlini že danes dajejo popuste na oficijelnih cenah ter bodo bržčas v kratkem primorani cene reducirati. Sicer se na Ogrskem ventilira vprašanje, kako odstraniti veličansko konkurenco, ki si jo delajo mlini med seboj — ter so prišli do zaključka, da utegne rešiti mlevsko obrt iz krize — fuzija. Vstvarili bi radi nekako en sam mlin, ki bi imel potem seveda prosto roko, diktirati cene brez ozira na rastoči ali padajoči žitni trg. Morda tiči za izboljšanje mlevske obrti v tem grmu zajec — morda pa bo ravno to zopet dalo povod za oživitvorenje drugih prostih mlinov — potem bo produkcija še večja, konkurenca še hujša.

Kava tendira trdnjeje ter notira K 196 — franko Ljubljana proti 192 K danes teden.

Riž je ostal nespremenjen ter notira po kakovosti, kakor zadnjikrat od 19^{1/2}, do 55 — dočim je za poznejši termin 1^{1/2}, do 3 K ceneje.

Olje se dviga v ceni, ter se je dvignil za 4 do 5 vin. na 79—80.

Sladkor je ostal nespremenjen: 68^{1/2} — 69.

Češplje so se v ceni napele za 2 do 3 vin. ter notirajo 39—48 proti zadnjekratni ceni 37—45.

Petolej la reški notira 39-75.

Poslano*)

Njega Svetlosti Antonu Bonaventuri Jegliču, knezu in škofu ljubljanskemu.

Kot nadpastirja vseh dušnih pastirjev ljubljanske škofije vprašamo Vašo Svetlost sledeče:

1. Je-li vaši Svetlosti kaj znano o klobasah, ki so se jedle na koru? 2. Je-li Vaši Svetlosti kaj znano o žganju, katero se je pilo pred polnočnico na koru? 3. Je-li Vaši Svetlosti kaj znano, da so pile Marijine device tisto jutro po Božičevem večeru na koru žganje?

4. Kaj misli ukreniti Vaša Svetlost z Ivanom Lavrenčičem, dekanom v Kamniku, v čegar cerkvi so se navedena dejanja godila?

5. Kaj misli Vaša Svetlost ukreniti, da se taka bogoskrunska dejanja, ki so sad klerikalizma, več ne ponovijo?

Želeč odgovora, ostajamo čisti katoličani.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bo-ehajočim ljudem priporočati je porabopripravega „Moll-ovega Seidlitiz-praska“, ki je prekušeno domače sredstvo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Škatlica 2 K. Po poštne povzetji razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 (8-1)

Henneberg-svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 60 kr. do 11³⁵ per meter za bluze in obleke. Franko in že ocarinjeno se pošlje na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilu Henneberg, Zürich. 1 75-1

V vojaških krogih se prav ugodno sodi o povsod priljubljeni, zaječeno čisti rastlinski masti „Kunero“ in mnogo odličnih osebosti, med drugimi gg. Karol vites Pöhl, kontradmiral, Karol Zipsner, pl. Wartfort, gener. major, dr. Ernest Chinami, gen. štabni zdravnik se je s velikim priznanjem izjavilo o tem izvrstnem prirodnem izdelku. Najno se sviri pred ceninimi varljivo podobnimi ničvrednimi ponaredbami.

Na prebavljajne organe se mora paziti, kajti ni nobenega drugega organa v človeškem telesu, ki bi vsled najmanjšega motenja, tako obširno uplivala na druge organe in istim pripravljaj najhujše posledice. Pazi se na prebavljajne organe ako si prizadevamo njihovo delo olajšati s tem da vzbujamo delavnost prebavljajnih organov z mlo odvajajočim sredstvom. Tako sredstvo imamo in sicer že 40 let najbolj znano dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik vurekiji. Dobiva se pa tudi po tukajšnjih Pariz h a

„Le Délice“

cigaretni papir, cigaretno stročnice. Dobiva se povsod. (705-15) Glavna zaloga: Dunaj, I., Predigergasse 5.

Mnogo denarja si prihranite, če si doma barvate obleke, bluze, trakove, nogavice, otroške obleke itd. itd. Pobarva se brez truda v par minutah, uspeh je nepričakovano lep in ne stane skoraj nič, če rabite za to zak. savor. barvilo za blago „FLOX“. Poskusni zavitki po 20 h, originalni lončki vsake barve 40 h (črno in višnjevo tegethof-biau) 10 h več. Poskusni zavitki so zastoj, ker se za založenih 20 h pri nakupu originalnega lončka odšteje.

„FLOX“ (3031-5) podjetje barvil za blago Dunaj, VI, Wallgasse 34.

Edino, od profesorjev in zdravnikov preizkušeno in priporočeno, kislilne preste čistilo za zobe je dr. J. G. Poppa, c. in kr. dvorana zobozdravnika na Dunaju XIII/6, pristan

Anatherin

ustna in zobna voda proti vsem ustnim in zobnim bolečinam le v gori vpodobljeni steklenici 4 K 280, 2 — in 1 —. Creme za zobe v lončkih brez škodljivega mila, 40 vin. ohrani usta, zobe in zobno meso res vedno lepo, zdravo, brez duba in bolečin. II (2905-5) „Anatherin“ pasta za zobe v steklenici K 140, v zavoju 70 vin. Prašek za zobe K 126. Plomba za zobe K 2 —. Mlto iz zelišč 60 vin.

ALBOFERIN

redilno in krepilno sredstvo. Redi kri, jači živce, pospešuje slast do jodi.

Milnične preizkušene, odlični zdravilni ga priporočajo za slabokrvne in prebolele ljudi in slabotne otroke. Na prodaj po vseh lekarnah in drogerijah, kot prašek 100 gr. K 5 —, v tabletah 100 kosov K 160 in v čokoladnih tabletah 100 kosov K 180. Poslednje nalaže za otroke. (2908-18)

Vprašajte svojega zdravnika.

Pri pomanjkanju teka, slabem prebavljanju, oslabelem želodcu, glavobolu, (vsled boleznij v želodcu) slabosti, nerednem odvajanju in dr. želod. boleznih in težavah so (2559) Zaht. naj se (6) izrecno Bradyjeve kapljice za žel. Dobe se v lek., čene, pa od lek. C. Bradyja Dunaj I. Fleischmarkt 1. Cena 1 st. 80 v, vel. st. K 140.

Proti zobobolu in gnilobi zob Izborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodoma 1 K.

Melusine zobni prašek

1 škatlica 60 vin.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto.

Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. ml., medicinalnih vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rasljeva cesta št. 1

pe eg novozgrajenega Fran Jožetovega tibal. mostu. 33-2

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Dr. Janko Vilfan, odvetnik v Radovljici 6 K, katere je plačala Ivanka Bohinc kot pogojeno kazen, da je gospod Jernej Slibar odstopil od tožbe proti njeni radi varnosti časti. — Gospica Tonica Majseljeva v Beli cerkvi 6 K, od katerih je daroval neki gospod, vselej se prijateljeve zaroke 5 K, in 1 K je daroval koroški rodoljub za svačice. — Gospa Ana Vehovčeva, v Žužemberku 29 K nabrala pri češkem večeru, ki ga je prirediti vrli Slovan in Čeh, gospod Dr. Konwalinka v gostilni gospoda Lojzeta Vehovca. — Iz nabiralnika v gostilni gosp. Lojzeta Vehovca v Žužemberku 10 K 90 v. — Gospa Čudnova iz Ljubljane nabrala 5 K 20 v. v veseli družbi „pri Robavcu“ v Smartnem pri Litiji z motivacijo: Ker je Tone Lovše jezik za zobni držal. Skupaj 67 K 10 vin. — Živeli nabiralci in darovalci!

Spisek št. 2.

Za Vegov spomenik so dospeli sledeči darovi osrednjemu odboru v Ljubljani in sicer: Uradniki c. in kr. topničarske orodnice v Jozefovem 8 K, c. in kr. stotnik Rudolf Fuchs v Felixdorfu 2 K, c. in kr. domobranski pešpolk št. 28 v Mariboru 20 K, c. in kr. 2. vojno polještvo na Dunaju 13 K, c. in kr. domobranski pešpolk št. 18 v Premislju 10 K, c. in kr. topničarsko nadzorniško poveljstvo v Sarajevu 15 K, c. in kr. profesor Franc Hauptmann v Gradcu 10 K, c. in kr. vladni svetnik Anton pl. Globočnik na Dunaju 10 K, c. kr. ministerjski svetnik Vladimir pl. Globočnik na Dunaju 10 K, c. in kr. domobranski pešpolk št. 27 v Ljubljani 100 K; torej od 21. listopada 1903 do 11. prosinca 1904 doposlano 858 K, 78 v.

V Ljubljani dné 16. januarja 1904.

Zahvala.

Posesnik gospod Jakob Schober je podaril ljubljanskemu gaslinemu in rešilnemu društvu, priznava človekoljubno delavnost društva, znesek 200 K.

V imenu društva se gospodu darovalcu za velik in nepričakovan dar najtopleje zahvaljujeva ter ga prosiva še nadaljne naklonjenosti. 188

V Ljubljani, dne 15. januarja 1904.

Fran Barle, Ludovik Strleel, blagajnik. načelnik.

Umrli so v Ljubljani:

V hiralnici: Dne 12. januarja: Ivan Dobrave, posestnikov sin, 43 let, kap.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 16. januarja 1904.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majeva renta	100-65	100-85
4 1/2% srebrna renta	100-60	100-80
4% avstr. krona renta	100-70	100-90
4% zлата	120-50	120-70
4% ogrska krona	99-20	99-40
4% zлата	118-85	119-05
4% posojilo dežele Kranjske	100-00	100-75
4 1/2% posojilo mesta Spiljet	100-00	100-00
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	100-95	101-95
4 1/2% češka dež. banka k. o.	100-00	100-60
4 1/2% zst. pisma gal. d. hip. b.	100-00	100-70
4 1/2% pešt. kom. k. o. z. 10% pr.	108-70	107-70
4 1/2% zst. pisma Innerst. hr.	101-00	102-00
4 1/2% ogrske cen.	100-60	101-50
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban.	100-10	101-10
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100-00	101-00
4 1/2% obl. češke ind. banke	100-60	101-50
4 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98-50	99-50
4 1/2% prior. dol. žel.	99-50	100-50
3 1/2% juž. žel. kup. 1/2% 1/2%	304-60	306-60
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o.	100-65	101-65

Srečke.	1854	1855
Srečke od 1. 1854	185	185
" " 1860 1/2	185	187
" " 1864	258	261
" tizake	163	164-80
" zem. kred. I. emisije	293	298
" " II.	288	289
" ogr. hip. banke	265	270-50
" srbske a frs. 100-	92	94-50
" turške	134	135
Basilika srečke	19-25	20-25
Kreditne	465	476
Inomoške	81	83
Krakovske	78	83
Ljubljanske	70	74
Avst. rud. križa	53-40	54-40
Ogr.	27	24
Rudolfove	65	68
Salcburške	77	82
Dunajske kom.	510	520

Delnice.	85	86
Južne železnice	874	875
Državne železnice	1610	1620
Avstr.-ogr. bančne delnice	678-75	679-75
Avstr. kreditne banke	772	774
Ogrske	253-50	254-50
Zivnostenske	680	686
Premogokop v Mostu (Brux)	431-25	432-25
Alpske montan	1930	1940
Praške žel. ind. dr.	489-60	490-60
Rima-Muranyi	385	390
Trbovlske prem. družbe	460	463
Avstr. orožne tovr. družbe	154	156
Češke sladkorne družbe	154	156

Valute.	11-33	11-37
C. kr. cekin	19-04	19-07
20 franki	23-43	23-51
20 marke	21-95	22-04
Sovereigns	117-12	117-32
Marke	95-30	95-40
Laški bankovci	252-50	253-25
Rubliji	4-84	5
Dolarji	4-84	5

Žitne cene v Budimpešti.

Termin.	za 50 kg K	7-88
Pšenica za april	50	7-69
" okt. 1903	50	7-64
Rž " april	50	5-28
Koruza " maj 1904	50	5-28
Oves " maj	50	5-52

Efektiv. Vzdržno.

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 806-2. Srednji uradni tlak 756-0 mm.

Jan.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v t.	Vetrovi	Nebo
15	9. sv.	733-1	28	sl. zahod	jasno
16	7. aj.	734-5	16	sl. svzh.	del. jasno
	2. pop.	732-5	39	sl. sevzh.	oblačno

Srednja večerajnja temperatura: 36°, normale: -2-5°. Mokrina v 24 urah: 4-0 mm.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja, ki se nam je izkazovalo povodom smrti našega preljubega soproga in očeta, gospoda

Petra Kraševica sluga c. kr. policijskega urada

kakor tudi za obilno spremstvo pri pogrebu, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem našo iskreno zahvalo — Osebito pa se zahvaljujemo visokochastitim gospodom zastopnikom c. kr. dež. vlade, dalje vsem stanovskim kolegom ranjega tako od c. kr. vlade kakor drugih uradov, za krasne vence in spremstvo, sl. ljubljanskemu veteranskemu koru ter vsem darovalcem prelepih vencev. Presrečna zahvala vsem!

V Ljubljani, 16. januarja 1904.

Žalujoči ostali.

Optični zavod
FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg 28
priporoča veliko zalogo vsakovrstnih očal, naočnikov, daljnogledov ter vseh optičnih predmetov.
Popra vila in poštne naročitve, se izvrše točno cenó in takoj.

Žalne klobuke
v bogati izbiro od najcenejših do najfinjših vrst priporoča salon modnih klobukov
J. S. Benedikt, Ljubljana.

Josip Reich
parna
barvarija in kemična spiralnica ter likanje suknja
Poljanski nasip — Ozka ulica št. 4.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
Postrežba točna.
Cene nizke.

!Predpust 1904!
Mične novosti
blaga
za plesne veselice
priporoča
Alojzij Persch
Pred škofijo 21.
!Predpust 1904!

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in lakov.
Električni obrat.
Brata Eber! leta 1842.
Prodajalna in komptoar: Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica: Igriske ulice št. 8.
Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. juž. Zoloz.
Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, številnega mazila za hrastove pade, karbolilneja itd.
Posebno priporočava slav. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.
Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju
suknenega
in manufakturnega
blaga
se opozarja na trdko
HUGO IHL
v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Teško prebavljenje
katar v želodcu, dyspepsija, pomanjkanje slasti do jedij, zgago itd., kakor tudi **katar v sapniku**, zasliženje, kašelj, hripavost so one bolezni, pri katerih se
MATTONI-JEVO GIESHÜBLER
naravno
alkalično kiselico
po izrekih medicinskih avtoritet rabi z osobitim uspehom. 6-1

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastner-Ju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Urarska obrt
Ipo urejena in brez konkurence se radi preselitve **proda**.
Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 122-3

Išče se spreten 189-1
gostilničar
za večjo gostilno v Ljubljani s primerno kavejjo. Termin 1. februar 1904.
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

V novo renovirani hiši se odda **dvoje stanovanj**
vsako z dvema sobama, kuhinjo in prikljuki. — Oboje takoj. 184-1
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Lepa, suha
Vinska klet
ob glavni cesti, Vodmat transito, se odda takoj. Porabi se lahko za vsake vrste obrt. 185-1
Več se poizve pri Jerneju Jeleniču, Vodmat, stara pot št. 1.

Izurjena pomočnica
se išče 178
za šivanje.
Gosposke ulice št. 5., III. nadst.

Vred. znamka: Sldro.
Liniment Caps. Comp.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo; po 80 h. K 1:40 in K 2- se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v zaklepnicih z našo varstveno znamko „sldro“ iz Richterjeve lekarne, potem je vsakdo prepričan, da je dobljen originalni izdelek. (2563-19)
Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, I., Eliščina c. 5.

Največji, najhitrejši in najvarnejši brzoparniki, kakor „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“ ki vozijo
v Ameriko
Bremen New-York.
Vozne liste za vse razrede in po ameriških železnicah **prodaja** po predpisanih najnižjih cenah in dá brezplačno poročila
Edvard Tavčar konces. glavni zastopnik za Kranjsko
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 35
183-1
nasproti stari „Tišlerjevi“ gostilni

Učenko 60-3
dekle poštenih starišev, do 14 let staro, dobro v računstvu in pisavi sprejemem v poduk v mojo prodajalno mešanega blaga.
3. Skušek v Metliki.

Trgovina mešanega blaga
se da v najem v večjem trgu na Notranjskem proti realiziranju vsega blaga, pod ugodnimi pogoji. Trgovina je ena najstarejših v trgu, daleč na okoli poznana in vedno dobro obiskovana.
Natančneje pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 162-2

Popolnoma novo pohištvo se prodaja.
Eventuelno se odda tudi **stanovanje**
ali pa samostojna, opremljena soba s posebnim vvhodom. — Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“. 162-2

Na novem pokopališču (pri Sv. Krištofu)
poleg Mauserjeve rake se prodaja **prostor**
20 seznja velik.
Vpraša se pri upravnistvu „Slov. Naroda“. 171-2

Tvrda **J. PERDAN** v Ljubljani sprejme takoj spretno **blagajničarico**
in zanesljivega 179

kletarskega blapca.

Izjava.
Podpisani Janez Urbančič, kovaški mojster v Ljubljani, obžalujem in prekličem vse žaljive besede, katere sem kdaj v razburjenosti govoril o svojem bratu **Valentinu Urbančiču**, kovaškem mojstru v Ljubljani, ter izjavljam javno, da ne vem nič slabega o njem.
Ljubljana, 12. januarja 1904.
181
Janez Urbančič.

MANDELJEVI OTROBI
Z VUOLČNIM DUHOM NAJBOLJŠE SREDSTVO
ZA GOJITEV POLTI
A. MOTSCH & CO. DUNAJ
K. U. QUELLENST. IN L. LUGER & CO. ST. 3

Mehanik Ivan Škerl
stanuje samo
Opekarska cesta št. 38.
šivalni stroji po najnižji ceni.
Blekle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje prav dobro in ceno.
Pneumatik gld. 4-50.

A. KUNST
Ljubljana
Židovske ulice 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih blagovilo naj se vzorec vposlati.

Ign. Fasching - a vdove
ključavničarstvo
Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)
priporoča svojo bogato zalogo **štedilnih ognjišč**
najprilprostejših kakor tudi najfinjših, z zlate medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kablami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

A. KRACZMER zaloga klavirjev
Ljubljana Sv. Petra cesta 6.
priporoča **popolno zalogo** kratkih klavirjev, mignonov in pianin
najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Preigrani klavirji, solidno in stanovitno prenarejeni so vedno v zalogi.
Edino zastopstvo za Kranjsko firm: L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; Br. Stigl, c. kr. dvorna zalagatelj na Dunaju.
Klavirji se popravljajo, ubirajo in izvršuje se podlaganje z usnjem strokovnjaško in preskrbno in zaračunavajo najceneje.

Ostanki
Modni kamgarn. Loško sukno.
za polovico cene
Sukneno blago
za moške obleke
po najugodnejši ceni
priporoča
R. Miklauc
Ljubljana 3
Špitalske ulice šte. 5.

Najnižje cene Največji izbor
Preobleke. Popravila
L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg

Dijak
iz boljše rodovine, sprejme se na stanovanje in hrano. 168-1
Natančneje se izve v Gorupovih ulicah šte. 4, II. nadst., vrata št. 9.

Stenograf
gimnazijec z maturo, več slovenske in nemške stenografije, prosi službe v odvetniški pisarni.
Ponudbe pod „Stenograf“ poste restante, Maribor. 159-2

Lovski pes
4 leta star, zelo lep, z dolgo dlako, prav uporaben, dober aporter zlasti iz vode, **je na prodaj**.
Vpraša naj se pri upravnistvu „Slov. Naroda“. 117-3

Išče se
zanesljiva oseba, najbolje penzionist, **kot nadzornik**. Znanje slovenščine in nemščine v govoru in pismu neobhodno potrebno. Plača po dogovoru in zmoglostih.
Lastnoročno pisane ponudbe do dne 20. t. m. pod naslovom: „Št. 51“ poste restante, Ljubljana. 182

Mlad pek
ki bi se rad osamosvojil, želi v ljubljanskem mestnem okolišu kupiti ali v **zakup vzeti**
pekarijo.
Prijazne ponudbe pod „B. B.“ na upravnistvo „Slov. Naroda“. 113-2

Ženitna ponudba.
Vdovec, 33 let star, brez otrok, trgovec in posestnik v bližini Ljubljane, poseduje čez 50 tisoč kron čistega premoženja, želi si v kratkem času v zakon vzeti gospico ali vdovo brez otrok, od 20 do 30 let staro in s premoženjem od 10 do 20 tisoč kron. Dotična oseba naj bi bila nekoliko zmožna v trgovini, kuhinji in pri poljedelstvu.
Pismene ponudbe s sliko naj se pošiljajo pod „Srečna prihodnost št. 1747“, poste restante glavna pošta, Ljubljana. Pisma se bodo do 1. svečana t. l. prejemala. Za tajnost se jamči in se slika pri neugodnosti nazaj pošlje. 35-10

Zavarovalna banka na življenje v Gothi
p. dr.
Novo pravilo od 1. januarja 1904:
Nezapravnost od pričetka zavarovanja naprej, **neizpodbitnost** in **svetovna polica** po dveh letih.
Dividendo se na izbero porabi ali za znižanje premije ali brez nove zdravniške preiskave za zvišanje zavarovane vsote (letno zvišanje zavarovane vsote, celo s pravico do dividende).
Zastopnik v Ljubljani: ED. MAHR
Židovske ulice šte. 4. 170-1

Za
predpustno sezono
priporoča bogato zalogo
svilenega blaga
za najfinejše obleke
Ernst Sark, Ljubljana
Stari trg šte. 1.
187-1

Kdor potrebuje led
dobi ga pri **J. Geržina v št. Petru na Krasu.** 123-3

Učenec
se sprejme v špecerijski trgovini
C. C. Holzer v Ljubljani.

Kot sollicitator
ali pa kot pisarniški uradnik v odvetniški ali notarski pisarni želi mesta izvežban uradnik. Vstopi lahko takoj.
Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“. 22-2

Harške kanarčke
žvrgolivce (Edelroller)
samec po 7, 10, 15 kron in višje razpošilja proti poštenu povzetju ali predplačilu
Marija Mehle Rožna dolina št. 152
pošta Vič pri Ljubljani. 66-2

Na I. zagreškem vojaškem pripravljalnem zavodu (šola in internat) Berislavičeva ulica št. 12 se prične
1. maja t. l.
7mesečni glavni letni tečaj
za one mladeniče, ki si hote pridobiti pravico do enoletnega prostovoljstva. Program na zahtevo zastopj.

„Škrat“
edini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno **originalne slike.**
Izhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 K, za pol leta 3 K. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink.
Zahtevajte brezplačne številke na ogled!

Uradno dovoljena
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb
G. FLUX
Gosposke ulice št. 6 177
išče nujno:
6-7 boljših kuharic za Ljubljano in zunan, prav dobra mesta, 10-14 gl. plače.
Najboljše se priporočajo:
izprašane knjigovodnje z letnimi izpisi; kavarnarske, gostilničarske in kuhinjske blagajničarice; hotelske hišine; računajoče natakarice (s kavejjo) itd.; zgolj spretne, izkušene osebe, neoperekljivega zadržanja in skromnih zahtev.

Trgovski pomočnik

spreten prodajalec, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se v tukajšnji manufakturni trgovini pod ugodnimi pogoji sprejme. Reflektantje, ki so že tukaj služili, imajo prednost.

Ponudbe naj se pošlje pod „Sotrudnik 100“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

109-2

Vsi, ki ljubijo čisto dobrega čaja, zamevajo povsod najfinjši in najboljši čaj na svetu

INDRA TEA

zmes najfinjših kitajskih, indijskih in ceylonskih čajev. Pristen je le v originalnih zavojih.

Glavno zalogo ima: **Josip Aničič**, le-karnar v Ribnici na Kranjskem. 2463-18

INDRA TEA IMPORT COMPANY, TRST.

Slovinci!

Spominjajte se na to, da stoji v Ljubljani

Narodni dom restaravcija.

Toči se vedno sveže pizensko pivo in pristna vina. Izvrstna kuhinja. Nizke cene. Točna postrežba. Za gospode slovenske visokošolce priredil sem v kavarni posebno sobo z biljardom in drugimi igrami.

Istotam se sprejme še nekaj gospic, ki se žele učiti kuhanja. Pouk se vrši pod nadzorstvom kuhinjskega predstojnika.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN KENDA
RESTAVRATER.

Poskusite

pristni
rastlinski
liker
„Florian“

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo,
budi tek in prebavo,
daje dobro spanje.

Lastnik: 5-12

EDMUND KAVČIČ, Ljubljana.

Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno.

Ženitna

118-2

ponudba.

Sodni tajnik, 40 let star, visok in prijeten zunajnosti, značajan, se želi poročiti s pošteno, v gospodinjstvu izurjeno in primerno doto imajočo gospodično, večje in lepe postave.

Stroga tajnost zagotovljena pa tudi zahtevana.

Le resne ponudbe do dne 23. t. m. pod „Doktor juris“, Gradec, Hauptpostlagernd, gegen Ingeratenschein.

Naznanilo.

Martin Lampert

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 31

prodaja

trboveljski premog

na drobno in debelo; dalje dobra suha bukova in mehka drva

po sežnjih (klasti) ali tudi po cele vagone; rezana in sekana, trda in mehka drva se dobijo na zahtevo v vsaki množini.

Obenem tudi naznanjam slavnemu občinstvu, da sem v isti hiši prevzel najstarejšo firmo umrljega

Jurija Jankoviča

do domače Habeti, obstoječo že nad 80 let, znano po vsi Ljubljani in po deželi, namreč prevzemanje vsakorazrednega blaga s kolodvorov, na kolodvor, kakor tudi pri stavbah.

Prevzamem tudi selitve po najnižji ceni.

Se priporočam slavnemu občinstvu za množične obiske

Martin Lampert.

(301-5)

Za jetične.

Na zdravniškem kongresu je konstatoval prof. pl. Loyden, da je samo v nemški državi okoli 1.900.000 ljudstveno bolnih za jetiko. izmed katerih jih umrje na leto okoli 180.000 za to grozno boleznijo. Pljučno bolezen povzročajo tuberkulozni bacili, kakor se je spoznal Te bacile vdihava, sic. r vsak človek. ubraniti se jih ne moremo. Ako pa slučajno veliko ljudi, ki te bacile vdihavajo, ne oboli za jetiko, nam to neovržno dokazuje, da ima človeško telo samo spretnost, vdihane tuberkulozne bacile storiti neškodljivimi. Ondi, kjer se sapnik razteguje v fine vejice — takoimenovane „bronchie“ — ki vodijo v pljuča, ležita dve žilezi, takoimenovani „bronchialni ali pljučni žlezi“; o katerih učenjaki niso vedeli, čemu da služita. Zdaj seveda vemo iz preiskav dr. Hoffmanna, da ti žlezi pripravljajo čisto poseben sok, ki uničuje bolezenske klice, predno morejo priti do svojih razdirajočih opravil v pljučih. Kjer pa oni žlezi v sled poškodovane bolezni, slabotnosti ali drugega organskega motenja ne moreta, dajati dovolj tega soka, in kjer so postala pljuča valed prehlajenja, prahu ali drugih vplivov občutljiva, tam se kaj lahko vsiljujejo se tuberk. bacili vselijo in preje ali sleje natančno jetika

Pametna misel je torej našla, da se morata utrditi in ojačiti oni bronchialni žlezi, ako se namerava uničiti tuberkulozne bacile

Tega se je oprijel dr. Hoffmann ter je sam napravil iz one okrepčujoče snovi pljučnih žlez zdravilo, ki se pod imenom „Glandulén“ po zdravniških poročilih vz spehom rabi zoper pljučne bolezni in kronične katere.

V „Glandulénu“ ni nič strupenega pa tudi nič kemično izmišljenega, temuč je napravljen iz svežih bronchialnih žlez popolnoma zdravih in pod živinozdravniškim nadzorstvom sveže zaklanih kostrunov — narava sama nam ponuja zdravila zoper bolezni, treba jih je le poiskati. Bronchialne žleze se pri nizki toploti suše v brezračnem prostoru ter stiskajo v tablete. Vsaka tableta tehta 0,25 g. ter obsega 0,05 g razmlinjenih žlez in 0,20 g mlečnega sladkorja, da je stvar bolj okusna.

„Glandulén“ — rabljen po predpisu — človeka razvedruje in mu pospešuje slast do jedi; telesna moč in teža se zvišata, mrzlica, kašelj in potenje ponóči izgine, izmečki se odločijo — človek je na potu zdravlja. — Premnogo zdravnikov in zasebnih oseb je potrdilo veliko vrednost tega sredstva zoper jetiko. Kjer niso vsa druga sredstva pomagala, tam je čudovito pomagal „Glandulén“.

„Glandulén“ se izgotavlja v kemični tovarni dr. Hoffmanna naslednikov v Meerane (Saksonsko) ter se dobiva po zdravniškem predpisu v vseh lekarnah, kakor tudi v zalogi: **H. Fragnerja lekarna**, c. kr. dvorni dobavitelj, **Praga 203/3**, v steklenicah po 100 tablet à 5/50 K, 50 tablet à 3 K. — Natančne brošure o zdravljenju ter poročila bolnikov pošilja na zahtevanje tovarna gratis in franko.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Mlad mož

ki je dovršil nižjo gimnazijo, želi sprejeti službo v kaki pisarni ali tiskarni.

Ponudbe pod „F. M.“, poste restante, glavna pošta, Ljubljana.

Grofa R. Keglovich-Buzina redilna moka **Dematogen** je edino uspešno sredstvo proti

SUHOSTI

(upadlosti), slabemu teku, nervoznosti, bledičnosti, migreni, slabokrvnosti. V najkrajšem času garant. polna oblika, damam bujne prsi, v 6 tednih 20 kg. več teže, za otroke in odrasle obojega spola se rabi z najboljšim uspehom, zdravniško sijajno ocenjeno in priporočeno. Večkrat odlikovano, tudi „Grand Prix v Parizu 1903“ Pazite na ime „Dematogen“, zak. var. Karton stane gld. 1-25. Razpošilja centralna zaloga (174-1)

E. J. BALZAR, Dunaj III, Heinburgerstr. 56.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

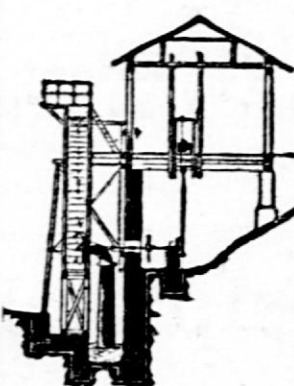
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvišuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

2

G. Tönnies

Ljubljana (1908-26)

tovarna za stroje

priporoča kot posebnost:

Žage in vse stroje

za obdelovanje lesa.

Turbine

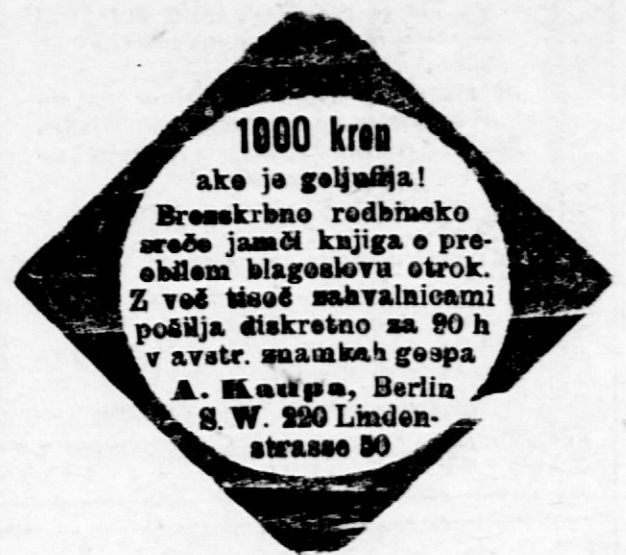
Bencin-

locomobile

posebno pripravne za goniti poljedeljske stroje.

Sesalno plinski motorji

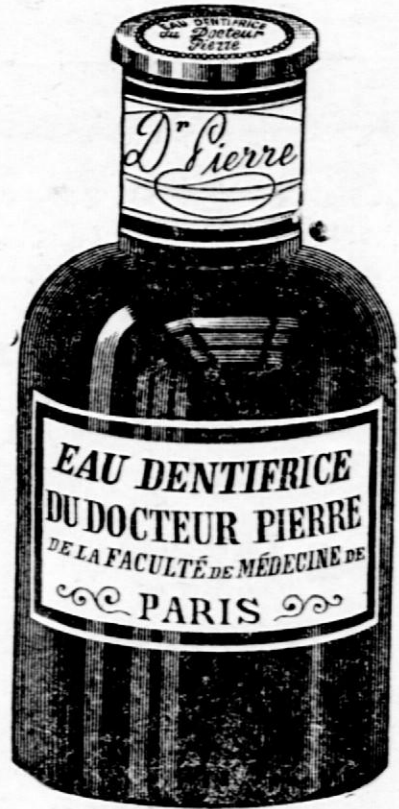
najcenejša gonilna sila, 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Pošilja se colnine prosto. 2388-11

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. (2105-44)

Pisar

ki je dovršil 3 gimn. razrede, prost vojaščine, išče mesta kjerkoli, osobito pri kakem trgovcu. Več je slovenskega, nemškega in nekoliko hrv. jezika, zna pa tudi nekaj slovenske stenografije.

Naslov pove upravništvo. 108-4

Dobro idoča 84-4

gostilna

v sredini mesta Ljubljane

se prod.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Sl. Naroda“ pod št. 5000.

Mlin in žaga v Dol. Logatcu

v prav dobrem stanu se nahajajoča, se radi bolezni iz prosta roke prodasta ali pa oddasta v najem pod ugodnimi pogoji. — Mlin je na 4 kamne, »kašar«, obenem opremljen s stroji za napravo »ješprenja«. — Pri mlinu je tudi kopališče s kabinami.

Več pove: **TOMO TOLLAZZI** v Dol. Logatcu. 18-3

Slastna pijača

Je

(3223-12)

Talanda Ceylon-čaj.

Ne vpliva vznemirjajoče, temveč krepi na duha in telo:

St. 1 v zavojih po 20, 30, 125 vin:
„ 2 „ „ „ 24, 60, 150 „
„ 3 „ „ „ 32, 80, 200 „

Dobiva se v vsaki večji drogeriji in specerijski trgovini.

Prostorna delavnica in malo stanovanje

v sredini mesta se da takoj ali pozneje v najem.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

86-3

Vsak dan

sveže, najfinjšje

pustne krofe

priporoča 3448-5

Rud. Kirbisch

slastičarna

v Ljubljani, Kongresni trg.

Crevlji gld. 1-20.

Le zaradi velike zaloge.

1 par moških, 1 par ženskih, 1 par dekliških in 1 par otroških modnih čevljev, ki se zelo prijetno nosijo, z lepo fasono in opremljeni za zimo. Vsi 4 pari za gl. 1-20. Za naročitev zadostuje dolgotrajna. Razpošilja se po povzetju. Zamenjava dovoljena. Vrbu tega v zalogi vsakovrstni črevlji do najfinjših vrst in se oddajajo po silno nizkih cenah.

Uvoz in izvoz čevljev (2280-20)

EBERSON

Dunaj VII/3. Kaiserstr. 115. P.

Kogar nadleguje kašelj

naj poskusi kašeljske ublažujoče in veleokusne

Kaiser-jeve

prsne bonbone.

2740 notarsko overjenih sprleval jamel za gotov vseh pri kašlju, hripavosti, katarju in zasliženju.

Zavrnite, kar se vam ponudi drugega! Varujte se prevar! Le pravi z varstveno znamko „tri jelke“.

Zavoj 20 in 40 vin. (2780-14)

Zalogo imajo: V Orlovci lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani in pri Ubaldu pl. Trnkoczyju v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič.

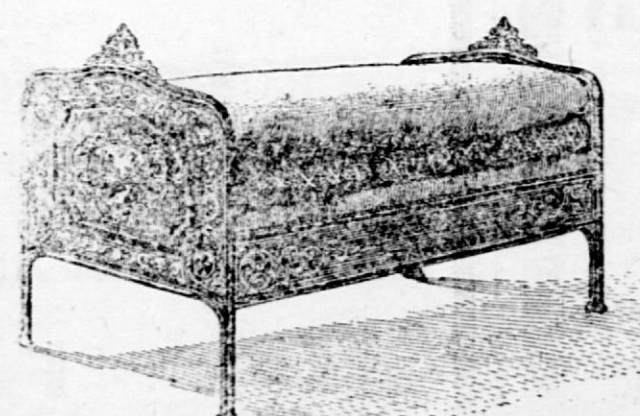
Ernesta Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & KO.

trgovina železnin in kovin

Ljubljana, Valvasorjev trg št. 6.

Največja zaloga železnega pohištva, posteklenih umivalnj garnitur itd.

(3057-8)

Razglas.

Občni zbor „Prve dolenske posojilnice, registrirane za druge z neomejenim poroštvom v Metliki“ se skliče s tem na **25. januarja 1904**, ob 9. uri dopoldne v občinsko pisarno v Metliki z dostavkom, da ako k temu občenemu zboru v smislu § 39. posojilničnih pravil dovolj povabljenih ne bi prišlo, bo drugo občno zborovanje dne **15. februarja 1904**, ob isti uri in na istem kraju, ter da se bo dala dan čez na dnevni red stavljene predmete brez ozira na število navzočih družstvenikov sklepalo.

Dnevni red občenemu zboru je sledeči:

1. Nagovor ravatelja.
2. Poročilo blagajnika.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora.
4. Potrjenje računa za leto 1903.
5. Predlog bilance za leto 1903.
6. Volitev ravateljstva in nadzorništva.
7. Predlogi družstvenikov.

Nadzorništvo I. dolenske posojilnice v Metliki
dne 6. januarja 1904.

Anton Terček I. r.

Za čevlje najboljšo čistilo na svetu!

Fernolendt-voščilo za čevlje ki daje čevljem temno-
Fernolendt-loščilna mast za svetlo čevlje, ki se po njej
Fernolendt-Nigrin (črna loščilna mast) nalaše za
kožo (Kid) usnje, chevreau, gamsovo,
šagrin-usnje in Box-Calf. Usnje postane
nepremočljivo, mehko in voljno, se tudi v mokroti ne ob-
barva, obleka se ne maže, čevlji se pa fino, črno bleščijo.

Štefan Fernolendt c. kr. priv. tovarna (ustanovljena 1832)
c. kr. dvor. dobavitelj. Dunaj, I. Schulerstrasse 21.
Na razstavah: v Parizu „Zlata svetinja“, v Londonu „Grand Prix“.

Prevzetje gostilne.

Vljudno naznanjava, da sva prevzela znano

Hafnerjevo pivarno

vhod: Sv. Petra cesta št. 47, ali pa iz Komenskih ulic.

Potrnila se boveda sl. občinstvu vsaki čas postreči s pri-
znano dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili po primerni ceni kakor
tudi z vsakovrstnimi vini iz soda in v buteljkah ter z **Gössovimi**
marčnim pivom.

Sprejemava tudi abonente za opoldan in zvečer po dogovoru.

Slavnim društvom je tudi lepi salon za zborovanja
ali veselice brezplačno na razpolago.

Za mnogobrojni obisk prosita

Anton in Julka Albert.

Hamburg-Amerika Linie

Največje
najstareje
parobrodno
društvo
na
svetu.

Njega
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz **Hamburga** v **Novi York** ali pa v **Halifax**.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike milnice ali šrange.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kap-
ljice sv. Marka se uporabljajo za
notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in ctekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdra-
vijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri **želodčnih boleznih**
ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospe-
šujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženó velike in male gliste
ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti **hripavosti** in **prehla-**
lenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezoh ter koliko in ščipanje v želodcu. Od-
pravijo vsako **mrzlico** in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo
sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele raditega manjkati
v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Za-**
greb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom: (3099-8)

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne
pošilja. — **Cena je naslednja** in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1. ducat (12 steklenic) 4 K. 3. ducat (36 steklenic) 11 K.
2. ducat (24 steklenic) 8 K. 4. ducat (48 steklenic) 14-50 K.
3. ducat (36 steklenic) 11 K. 5. ducat (60 steklenic) 17- K.

Imam na tisoče priznanih pism, da jih ni mogoče to tiskati, zato navajam
samo imena nekaterih gg. ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter
popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan
Borič, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Mestna lekarna, Zagreb,
Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

DRAGOTIN PUC

tapetnik in preprogar

Dunajska cesta št. 18

izvršuje vsa tapetniška dela
ter ima v zalogi vse v to stroko
spadajoče predmete last-
nega izdelka.

Vodja ljubljanske podružnice pohištva prve kranjske
mizarke zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Jernej Bahovec

trgovina papirja, pisalnega
in risalnega orodja

v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 2

Filijalka:

Realjeva cesta št. 7

priloga:

Najboljše urejeno zalogo raz-
ličnega papirja, trgov-
skih in poslovnih knjig,
šolskih zvezkov, biljezn-
ic, črnih itd.

Dimnik, Avstrijska zgo-
dovina za ljudske šole.

Nastenske table za črnil-
no računanje.

Šolske knjige za ljudske
šole.

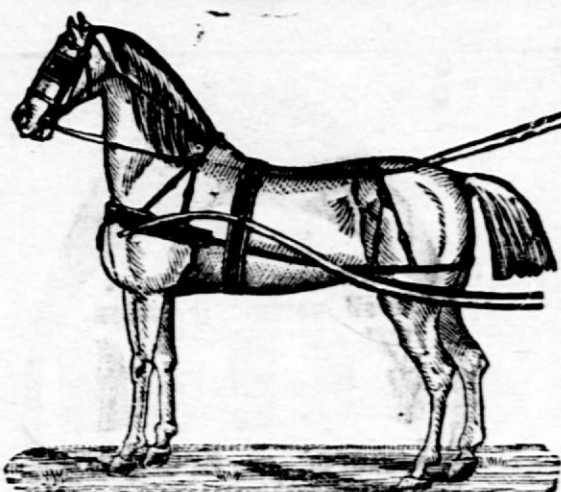
Molitvenike v raznih vezeh.

Tiskovine za gospode odvet-
nike in c. kr. notarje.

Kipe slovenskih literatov.

Bazno galanter. blago itd.

Nizke cene, točna in solidna postrožba.

JOSIP STUPICA

Jermenar in sedlar

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Priporočam svojo zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

katere imam vedno v zalogi, kakor tudi
vse druge konjske potrebščine.

— Cene nizke. —

3 ogastvo las

z lasnim cvetom in po-
mado „Linge Long“
po 1 K;

isernati zobje

z „Menthol“-ovo ustno vodo
in zobnim praškom po 1 K 60 h;

Lepota polti in

telesa z „Aida“-

milom: cvet-
lično 60 h, cream 1 K.

Dobiva se le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschlager, kemik.

Jurčičev trg Jurčičev trg

v Ljubljani.

Razpošilja se proti vpošiljavi

zneska ali s poštanim povzetjem.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem

na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljšo, prosto ben-

cina, smole, petroleja ter kislin

braz konkurence, brez vsacega duha

po najnižjih cenah:

1 kg. 50 h, 50 kg. 20 h, pri

nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počrnenje rujavih

čevljev, usnja itd.

Protikatarno - ali na vodo

Rimski vrelec

pošta Kotle, postaja Gušta
(juž. žel.) Koroško.

naprežen pri obistnih in mehurnih bolečinah ter pokvarjenem prebavljanju
priznana slatina za otroke. Prava naravno natočena, velečina namizna v
Alpsko zdravilišče in letovišče Rimski vrelec (Römer-Quelle).

Dobiva se v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

(3158-7)

Glavna zaloga: M. Kastner, Ljubljana.

Novo izboljšani gramofoni

(44) z zvočnim ločnjem in varstveno skrinjico. (2138)

Najvišja spolnitatev! Zelo priljubljen pri društvih in zasedanjih.

Gramofon-avtomat za gostilni-
čarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke in

Velika zaloga najnovjših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila
na zvon-
se izvir-
s povrat-
pošto.

Naročajte izborno

(1384-69)

Ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren

v Zaleu in Laškem trgu.

Naročila sprejema

Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Št. 392.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje ustanovo za 1.600 K za pri-
padnike slovenske narodnosti, ki nameravajo habilitovati
se na modroslovni ali pravoslovni fakulteti kakega avstrijskega
vseučilišča za privatne docente.

Ustanovo bo deželni odbor za zdaj oddal za eno leto.

Prosilci za ustanovo se morajo zavezati, da sprejmejo, ako se bo na
reflektovalo, profesorsko mesto na vseučilišču, če se ustanovi v Ljubljani.

Opremljene prošnje za ustanovo so vložiti

do dne 15. februarja 1904

pri podpisnem deželnem odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 3. januarja 1904.

Prva kranjska mizararska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

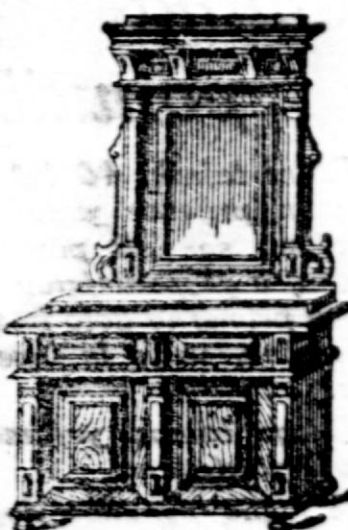
se priporoča sl. občinstvu v naročitev
raznovrstne temne in likane **sohne**
oprave iz subega lesa solidno izgo-
tovljene po lastnih in predloženih vzorih.
Velika zaloga raznovrstne izdelane
oprave za salone, spalne
in jedilne sobe je na izbero ce-
njenim naročnikom v lastnem skladišču
tik kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar

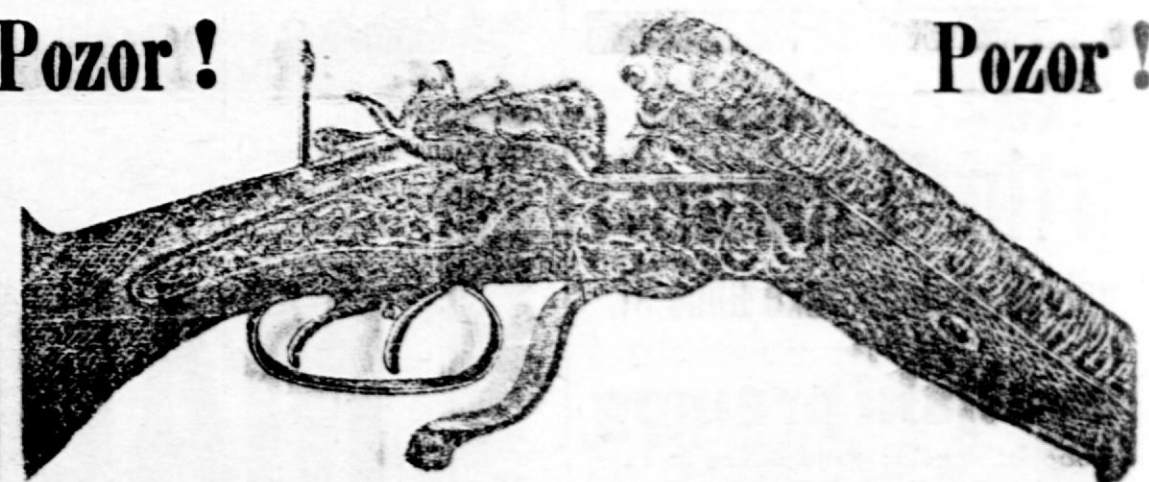
načelnik.

95-2

Pozor!

Pozor!

Priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovjših sistemov in najno-
vejše vrste, revolverjev i. t. d., vseh pripadajočih rekvizitov in
munice, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti
vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu
za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče **maroče**
in **poprave** točno, solidno in najceneje.

Z velpoštovanjem

Fran Sevčik

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastopnj.

Linolej in poveščeno blago

prodajajo na debelo uajeneje Vzorci in ceniki franco.
Josip Pfenningberger-ja sinovi l. avstr. tovarna za usnjato in povešč. blago
Dunaj I., Ankerhof.

Da se nabavi perilo za ženitno balo, naj se takoj, ko se završi

zaroka

oskrbi vse potrebno v platnu, namiznih prtih, brisalkah, šifonih, švicarskih vezeninah pri Antonu Šarcu, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 8, nasproti hotelu „Lloyd“. Znano najboljše blago in najnižje cene.

118-2

Velika zaloga

čevljev

za gospode, dame, otroke in častnike.

Gamaše, galoše.

Solidno blago.

Nizke cene.

Zaloga ob uval

D. H. Pollak & Co., Dunaj.

FR. P. ZAJEC

urar

Ljubljana

Stari trg št. 28

Nikelnasta remontoar
ura od gl. 1-20.
Srebrna cilind. rem.
ura od gl. 4-5.

Ceniki zastoj in franco.

MODERCE

natančno po životni meri za vsako starost, za vsaki život in v vsaki facon

Skladišče za modno blago, pozamen-trije, trakove, čipke, svileni blago,

perilo, klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in na drobno.

prilagojena

HENRIK KENDA

v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tud po Knepu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, kirurška obve-zila vsake vrste, sredstva za desin-fekcije, voski in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mi-neralnih vod in solij za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.

Zadnje novosti vsakovrstnih

klobukov

cilindrov itd., iz prvih avstrij., angleških, italijanskih tovarn.

Solidno blago, nizke cene.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

prilagojena svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke,

lopic in plaščev za gospe,

nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V novi lastni hiši

na vogalu Dunajske ceste in Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-nica sama za vložnike plačuje. (304-73)

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od 3.—4. ure popoldne.

Poštnega hranilničnega urada šte. 828.406.

Pokusite jih

in prepričali se bode, da so postale

„Ilirske testenine“

ne vsled reklame, temveč vsled posebno finega okusa, redilnosti in enostavne priprave priljubljene v vseh slojih.

Pazite na napis „Ilirske testenine“.

1890-24

Tovarna za kruh in pecivo

KANTZ v Ljubljani

prilagojena

pravi rženi kruh, mešan in črn.

Sočnost in dobri okus pridobivata temu izdelku priznanje vsega občinstva.

Na mednarodni razstavi za živila v Bordeauxu je dosegel z drugimi izdelki te tovarne najvišjo odliko (častni križ in zlato svetinjo z diplomom).

Prodaja se v hlebi in štrucih po 40 in 20 vin.

Naročila z dežele se najtočneje izvršujejo.

Velika zaloga najfinjšega nasladnega peciva, biškotov in suhorja.

Vsak dan poslednja sveža peka ob 1/2 6. zvečer.

Dvanajst podružnic in prodajalnic.

Higieniški transportni vozovi za kruh in pecivo.

Kaj je in kaj obsega ?

ravnokar v c. kr. dvorni in državni tiskarni dovršeno delo, ki sta ga pospeševali vis. c. kr. ministrstvu notranjih zadev in za trgovino:

Avstrijski centralni kataster

Ta doslej prva izdana, na podlagi avtent. uradnih podatkov sestavljena edina popolna

Adresna knjiga za vse Avstrijsko

obsega v 10. oz. 11. zvezkih, ki se lahko posamič kupijo:

Vse protokolirane in neprotokolirane trgovske, industrijske in obrtne obrate in natančno oznamenilo njih protokoliranja.

Vse naslove abecedno urejene po deželah, krajih in obrtih.

Abecedno urejeni zaznamek strok za vse zvezke.

Popolni LEKSIKON KRAJEV in POŠT. (3182-12)

V vsakem zvezku v c. kr. vojaško-geografskem zavodu na-pravljeni zemljevid dotične dežele.

Natančno oznamenilo vsake mestne, tržke ali krajevne občine, oziroma kraja.

Pri vsaki občini se tudi dalje natančno razvidi: okrajno glavarstvo in okrajno sodišče, obseg, število pre-bivalstva, občevalni jezik, cerkvena oblastva, šole, pošne, železniške, paroplovske, brzojavne in telefonske postaje.

Cena zvezkom:

Zv. I. DUNAJ „ „ „ K 13.—	Zv. VI. PRIM. I. DALM. „ K 6.60
Zv. II. SP. AVSTRIJSKO „ 14.80	Zv. VII. TIR. I. PREDARL. „ 12.—
Zv. III. G. AVST. I. SLOB. „ 11.80	Zv. VIII. CESCO (dva dela) „ 32.—
Zv. IV. STAJERSKO „ 10.—	Zv. IX. MOR. I. ŠLEZIJA „ 25.—
Zv. V. KOR. I. KRANJSKO „ 8.—	Zv. X. GAL. I. BUKOV. „ 27.—

Naroča se v

KATASTERSKI ZALOGI, Dunaj IX. Hörig. 5.

kakor tudi v vsaki knjigotržnici tukaj in v inozemstvu.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

Največja zaloga

pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe, Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

HAVRE-AMERIKA

New-York

Prevažajo potnike z brzoparniki, ki za-nesljivo prevozijo v 5 1/2 do 6 1/2 dni preko morja, po najnižjih cenah v

Boston

Philadelphia

Kalifax

Cena je iz

II. razred (kajite) K 250.—

III. razred (medkrov) K 148.—

Pojasnila daje brezplačno takoj zastopnik:

Ivan Bihelj v Buksu (Švica) poleg kolodvora.

Vožnja LJUBLJANA—BUKS velja samo 5 gl. 3 kr.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinejše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nesamnim naročnikom se
pošilja s povzetjem.

Ivan Jax in sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporočata
svojo bogato zalogo
šivalnih strojev,
voznih koles,
glasbenih avtomatov
in
pisalnih strojev.

Krasno izbero
konfekcije
za dame in deklice
kakor tudi
manufakturno blago
perilo
vsakovrstne preproge
i. t. d.
priporočata
Anton Schuster
Ljubljana
Špitalske ulice števil. 7.
Solidno blago. Nizke cene.

Veliko zalogo
rokavic za dame
in gospode
kravat za gospode
toaletnega blaga
dalje
ščetic za zobe, glavnikov,
dišav, mil itd. itd.
iz najbolje renomiranih
tovarn priporočata
Alojzij Persche
Ljubljana
Pred škofijo št. 21.

Klobuke
Zaloznik o. kr. državnih uradnikov.
Pod trdnico št. 2.
Ivan Sokič
Zaloznik o. kr. državnih uradnikov.
Pod trdnico št. 2.
čepice
in
cilindre

Učenec
zdrav in iz poštene hiše, za trgovino
primerno izobražen, se sprejme
tako v manufakturni in špecerijski
trgovini na Vrhniki. 108-2
Ponudbe je nasloviti: **Rutner**
Rudolf, trgovec, Vrhnika.

Dobro vpeljana
prodajalno
oddam s 1. februarjem t. l.
v najem pod ugodnimi pogoji.
Več pove lastnik **Albert Do-**
mladič v II. Bistrici. 72-3

Proda se za jako nizko ceno
dobro ohranjen
parni stroj
s kotlom za 4 konjske sile.
Delujočega se lahko ogleda samo
še 14 dni pri **Franc Burgerju**,
mizarju v Spod. Šiški. 100-3

Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 17
priporočata svoj
modni salon
v napravo oblek.
Poučuje tudi v krojnem risanju
po najnovejšem sistemu.

Vsak dan
sveže najfinejše
pustne krofe
priporočata
J. ZALAZNIK
slaščičarna
STARI TRG 21
GLAVNI TRG 6 27-5
SV. PETRA CESTA 26.

Spomini na Prešerna
Spisala Ernestina Jelovšek.
Katerega Slovence ne bi zanimala
ta knjiga! Pesnik Prešeren, človek
Prešeren je gotovo najmarkantnejši poj-
jav v našem narodu v XIX. stol. Pa
dočim so nam prvi naši kritiki-este-
tiki ocenili in pojasnili ter končno
pokazali pravo vrednost Prešernove
poezije, nam je bila oseba in življenje
pesnikovo zavito v nekaj meglen
mitus, ki nam je kazal Prešerna sedaj
v skoro preveč svetlih, sedaj zopet v
pretemnih slikah. In vendar je bil le
človek! „Homo sum“ velja tudi o pesni-
kih vseh narodov. S tu poudarjenega
stališča je presojati to knjigo, ki nam
je najbolj avtentičen dokument o Pre-
šernu, saj jo je napisala — njegova hči.
Dobiva se v založništvu
Lav. Schwentnerja v Ljubljani.
Cena broš. 2 K, po pošti 2 K 10 h.
elegantno v platno vez. 3 K 40 h.
po pošti 3 K 60 h. 2-7

Niste več odvisni
od tiskarja, če se kupite moj aparat za tiskanje s tipami. Z njimi lahko
vsakdo tiska: vizitnice, adresne karte, avize, cirkularje, uradna
povabila, koverta, povabila na shode itd. Aparat ima več tip kakor drugi
taki tiskarski stroji in stane z vso opremo:
65 črkami fl. —70
90 " " —85
127 " " —120
140 " " —160
211 " " —2—
253 črk fl. 2-40
354 " " 3—
468 " " 3-60
640 " " 5—
809 " " 6—
Dunaj I, Adlergasse 7
(telefon 12.179)
J. LEWINSON, tovarna štampilj in gumijevih tip, graverska dela.
Zastopniki se iščejo. Neugajajoče se vzame nazaj.
Zahtevajte
cenovnik o vsakovrst-
nih štampiljah. Najno-
vejši stroji za nume-
riranje, šablone, klesče
za plombe, vžigalni
pečati, pečatne marke
z vžbočenim tiskom.
Preše za vžbočeni
tisk. Klišej po
vsaki predlogi, moderni monogrami
in zobji za perilo, solidno izvršeni
in **ODESA** na Ruskem,
Puškinskaja 16.
Cenovniki zastoj. 76-2

Nujno svarilo
pred malovrednimi zmotljivo podobnimi in ničvrednimi ponar-
edbam našega izdelka. Zahtevajte vselej izrecno „KUNEROL“
z varstveno znamko in zagotovite se pri podrobnem naku-
povanju, da dobite pristni Kunerol.
Zdravniki najtopleje priporočajo
KUNEROL
popolno nadomestilo za surovo
maslo, svinjsko mast, maslo itd.
Zajamčeno čista rastlinska mast iz kokosovih orohov.
Zahtevajte „Kunerol“ v vsaki boljši prodajalnici
jestvin. V kraje, kjer se „Kunerol“ še ne dobiva,
pošiljamo poskusne poštno škatle po okoli 5 kg
brutto po 8 K 50 h za škatljo, franko na vasko
avstro-ogrsko pošto proti povzetju. Za razpeče-
valce po železnici v zavrtih po 1/2 ali 1 kg, v
zabojih pa od 10 kg naprej.
!! Za grosiste prednostne cene !!
Brošure in zdravniška izpričevanja zastoj.
Emanuel Khuner & sin
tovarna za rastlinsko mast na Dunaju.
Centralna pisarna: Dunaj, XIV. (3041-6)
Sechshauserstrasse 68/70.

Bratje Novaković
lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem
primorju v Dalmaciji.
Prodaja v steklenicah
in pisarna:
Stari trg števil. 15
Ljubljana
Skladišče in prodaja na
debelo: Spodnja Šiška,
Vodnikova cesta
priporočajo svoja domača, izvrstna stolna, dezertna, krvna, črna, rudeča in bela
dalmatinska vina
dalmatinsko žganje, tropinovec, dalmatinski vinski konjak in
dalmatinsko olivno olje po neverjetno nizkih cenah.
Razpošilja se v posodah po 100, 300 in 600 litrov. — Kdor pošlje
svojo posodo, dobi vino mnogo ceneje.
Vzorci in ceniki zastoj in poštne prosto. (2567-19)

Ohranitev zdravega
ŽELODCA
tihi največ v ohranitvi, pospeševanju in v urav-
navi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega ro-
jstva. V ta namen naj se rabi najpripravnejše
znano sredstvo **dr. Rose balzam za želodec**.
Ta je narejen iz najboljših iziskanih zdravilnih
zelišč za lek. Vzbuja apetit in pospešuje prebav-
ljanje in prevoza lehkost odvajanje tako, da
služi z najboljšim uspehom za gojenje želodca.
VARILLO!
Vsi deli embalaže
imajo zraven stoječo
postavno depono-
vano varstveno znamko.
Glavna zaloga
lekarna **B. FRAGNER**-ja v Pragi,
o. in kr. dvornega dobavitelja
„pri čemur orlu“
Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice.
Po pošti razpošilja se vsak dan.
Proti vpošiljavi K 256 se pošlje ve-
lika steklenica in za K 1-80 mala ste-
klenica na vse poštuje avstro-ogrske
monarhije poštne prosto.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske.
V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mar-
detschlager, J. Mayr. (1112-15)

Največja izbira
briljantnega blaga
kakor poročnih prestanov,
brož, prestanov, zapestnic;
velika zaloga zlatnine
in pr. zlate verižice za gospode in dame, ko-
ljerji, obeski i. t. d.
Srebrnine
nastavi, servisi za čaj, kavo, pivo in vino, krušne koše-
rice, tase, puščice za sladkor, povezniki za sir, skleda za sa-
lato in komplete, dalje kompletno opremljene
za 6 in 12 oseb, proračuni o tem so na razpolago.
Kasete za družine
Cerkvena posoda
mašni vrtni krogelniki
svetleke
lud. itd.

Adolf
Wagenpfeil
zlatar in juvelir
v Ljubljani
priporočata slavnemu p. n. ob-
činstvu svojo 2975-10
veliko zalogo
novosti.

Edino
Zastopstvo svetovnoslova
za
Orviti delniške družbe
berndt, fiske, christoffeljeve in wül-
temberške tovarne kovinskega blaga
Največja izbira skrbno izdelanih
ženitovanijskih daril
daril za krste, Miklavža in božič.
Najnižje cene.
Blago v izbero se na
zunaj točno od-
pošilja.